БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 94 (11081) | 1966 оной апрелиин 19, вторник | Сэн 2 мүнгэн

Советскэ Союзай ажалшад! Һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаадагты! КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй туг доро СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэе!

(1966 оной Майн нэгэндэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа)

1966 оной Майн нэгэндэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай ГАРГАҺАН УРЯАНУУД

1. Бухы дэлхэйн ажалшадай һаналаа нэгэдэлгын үдэр, бүхы ...удай хүдэлмэришэдэй нэгэдэл болон хани холбооной үдэр Майн нэгэн мандаха болтогой!

2. Бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн анги мандаха болтогой! ...ы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

3. Хамагые илагша хододоо мүнхэ революционно һургаал ...арксизм-ленинизм мандаха болтогой!

4. Советскэ Союзай ажалшад! КПСС-эй XXIII съездын шиид...инүүдые бэелүүлгэдэ, табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ ...хүсэеэ зорюулагты!

...анай орон дотор коммунизмын илан мандахын түлөө ...лдэ шэнэ илалтануудые туйлахын тула урагшаа дабшая!

5. Хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай дайшалхы ман...аха дүү коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудта дүлэтэ ха... амаршалга!

6. Марксизм-ленинизмые, пролетарска интернационализмые, ...еско зүблөөнүүдэй Деклараци ба Мэдүүлгые үндэһэ бол... уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэдэл, нягта ...эл мандаха болтогой!

7. Социализмын оронуудай арадууд, национально-сүлөөрэл...эмсэл ябуулжа байгаа арадууд, бүхы дэлхэйн ажалшад! Им...изм ба колониализмда эсэргүү, национальна талаараа ...рхын түлөө, эб найрамдалай, демократиин ба социализ... түлөө тэмсэлдэ оролдолго хүсэлэлгэеэ нэгэдхэгты!

8. Бүхы оронуудай арадууд! Дай жүрөөдэгшэ империалис ...адуудэй хорото аашые элишэлэгты! Яаралтайгаар зэбсэг... ябадал болюулхын, ядерна зэбсэг хорихын, буу зэбсэгүү...үгэдэ ниитээрээ, хүсэд бүрин хуряахын түлөө, бүхы дэл...дээрэ амгалан байдал хангахын түлөө тэмсэлээ шангад...!

9. Дэлхэйн арадууд! Вьетнамда эсэргүү американска империа...н сэрэгэй түримхэй доболго болюулгахын түлөө тэмсэгты, ...гай зэбсэгтэ хүсэнүүдые Урда Вьетнамһаа энэ дары гарга...ндынгөө хэрэгүүдые өөһэдөө шиидхэхэ арга вьетнам арад...гохо эрилтэ табигты!

...аатар габьяата вьетнам арадтай уласхоорондын һаналаа ...элгэ улам үргэдэг, бэхижэг лэ!

10. Европодо эб найрамдал бэхижүүлгын, аюулгүй бай...батадхалгын аша туһада Европын гүрэнүүдтэхи арадуу... хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

11. Дэлхэйн арадууд! НАТО-гой олон талын ядерна хүсэ ...болгохо гэһэн империалис түсэбүүдые буруушаан, ядер...зэбсэгтэ Баруун Германиин реваншистнуудые хабаадуулха ... буруушаан тэмсэгты!

12. Бүхы оронуудай арадууд! Баруун Германиин үһөө нэ...ай ба милитарис хүсэнүүдэй ама татаха, нацис сэрэгэй ...дые шангаар хэһээхэ, Германитай эбэй хэлсээ баталха ... туйлагты!

13. Дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай гол ... туйлалта — дэлхэйн социалис байгуулалта мандаха ...гой!

...оциализмын бүхы оронуудай арадуудай һаналай нэгэдэл, ...үгэй хани барисаан ба эмхидэл улам бэхижэг лэ!

14. Социализм байгуулжа байгаа Болгариин Арадай Рес...ын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон бол...арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани ...аан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

15. Социализм байгуулжа байгаа Венгриин Арадай Рес...ын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон вен... арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани ...аан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

16. Американска эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүүсэн, социа... байгуулжа байгаад, ороноо демократическа ёһоор амгалан ...р нэгэдүүлхын түлөө тэмсэгшэ Вьетнамай Демократичес... Республикын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон ... арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата ... барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

17. Социализм байгуулжа байгаа Германиин Демократиче... Республикын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет... Союзай, ГДР-эй арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэр... бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

18. Социализм байгуулжа байгаа Хитадай Арадай Респуб... ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Империализм ба ко...измда эсэргүүсэн, амгалан байдалай, демократиин, социа... болон коммунизмын түлөө тэмсэгшэ Советскэ Союзай, Хи... агуу ехэ арадуудай эбтэ жагсаал мандаха болтогой!

19. Социализм байгуулжа байгаад, ороноо демократическа ... амгалан гуримаар нэгэдхэхын түлөө тэмсэгшэ Корейн Ара... Демократическа Республикын ажалшадта аха дүүгэй амар ... Совет болон корей арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, ...эгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха бол...!

20. Социализм байгуулжа байгаа Кубын баатар габьяата ... аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон Кубын арадуудай ...дохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани барисаан, ха... холбоон мандаха болтогой!

21. Социализм байгуулжа байгаа Монголой Арадай Рес...ын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон мон... арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани ...аан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

22. Социализм байгуулжа байгаа Польшын Арадай Рес...ын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон по... арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани ...аан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

23. Социализм байгуулжа байгаа Румыниин Социалис ...ликын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон ... арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата ... барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

24. Социализм байгуулжа байгаа Чехословакиин Социалис ...ликын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон ...вак арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй ба... барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

25. Социализм байгуулжа байгаа Албаниин Арадай Рес...ын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Совет болон ал... арадуудай хоорондохи хани барисаанай, харилсаа хол... түлөө!

26. Социализм байгуулжа байгаа Югославиин Социалис Федеративна Республикын ажалшадта аха дүүгэй амар мэндэ! Советскэ Союзай, Югославиин арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын, эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

27. Бэеэ дааһан, национальна, демократическа гүрэн байгуулжа, ороноо социалис ёһоор хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ байгаа Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын арад зондо халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

28. Бэеэ дааһан национальна гүрэн байгуулжа, оронойнгоо социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа Алжирай баатар габьяата арад зондо халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Алжирай Арадай-Демократическа Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

29. Демократическа гүрэнэй түлөө, оронойнгоо социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа Сириин Араб Республикын арад зондо халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Сириин Араб Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

30. Бэеэ дааһан, демократическа гүрэнэй түлөө, оронойнгоо социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа Бирмын арадуудта халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Бирмын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

31. Бэеэ дааһан, национальна, демократическа гүрэнүүдые байгуулжа, оронуудайнгаа социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа Гвинейн, Конгын (Браззавиль), Малиин арадуудта халуун амаршалга! Советскэ Союзай арадуудай, Гвинейн, Конгын, Малиин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

32. Агууехэ энэдхэг арадта халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Индиин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

33. Пакистан арадта халуун амаршалга! Пакистанай, Советскэ Союзай хоорондохи хани, хүршэ ёһоной харилсаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

34. Индонез арадта халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Индонезиин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

35. Американска империализмын зэбсэгтэ булимтаралгада, арад зондоо урбаһан харша хархис ёһо гуримда эсэргүүсэн, сүлөөтэ, национальна бэеэ дааһан байдалай түлөө, эхэ ороноо демократическа ёһоор нэгэдхэхын түлөө баатарлигаар тэмсэжэ байгаа Урда Вьетнамай эрэлхэг арадта халуун амаршалга!

36. Американска сэрэгүүдые гаргуулхын түлөө, эхэ ороноо амгалан гуримаар дахинаа нэгэдхэхын түлөө тэмсэжэ байгаа Урда Корейн эрэлхэг арадта халуун амаршалга!

37. Амгалан тайбан байдалай түлөө, оронуудайнгаа национальна бэеэ даанги байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа Камбоджын, Лаосой, Непалай, Цейлоной арадуудта халуун амаршалга!

38. Афган арадта халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Афганистанай хоорондохи хани, хүршэ ёһоной харилсаан улам бэхижэг, хүгжэг лэ!

39. Колониализмые хүсэд бүрин усадхахын, бэеэ даанги байдалаа батадхахын, социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэжэ байгаа Араб оронуудай арадуудта халуун амаршалга!

40. Империализмда эсэргүүсэн, сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалай түлөө баатарлигаар тэмсэжэ байгаа Урда Аравиин арадуудта халуун амаршалга!

41. Колониализмда, империализмда эсэргүүсэн, бэеэ даанги байдалаа бэхижүүлхын түлөө, национальна экономико болон ссёлоо хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ байгаа Африкын гүрэнүүдэй арадуудта халуун амаршалга!

42. Империализмда, расизмда эсэргүүсэн, сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө баатарлигаар тэмсэжэ байгаа Анголын, Мозамбигай, «Португальска» Гвинейн, Урда Родезиин, Урда Африкын арадуудта халуун амаршалга!

43. Империализмда эсэргүүсэн, оронуудайнгаа хүсэд бэеэ дааһан байдалтай болохын түлөө тэмсэжэ байгаа Латиин Америкын арадуудта халуун амаршалга!

44. Франциин арад зондо хани ёһоной амаршалга! Бүгэдэ ниитын эб найрамдалай, Европодохи аюулгүй байдалай аша туһада совет болон француз арадуудай заншалта хани барисаан улам бэхижэг, хүгжэг лэ!

45. Великобританиин арад зондо хани ёһоной амаршалга! Дайнай аюулда эсэргүү тэмсэлэй талаар, Европын амгалан ёһоор хүгжэлгын, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангалгын аша туһада Великобританиин, Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи харилсаа холбоон улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

46. Американ арадта хани ёһоной амаршалга! Дэлхэйн дайе саран зайсуулха зорилгоор, эб зэтэ байдал сахихын тула Америкын Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи харилсаа холбоон улам үргэдэг лэ!

47. Совет арадай, Италиин ба Грециин арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

48. Совет арадай, Иранай ба Турциин арадуудай хоорондохи хүршэ ёһоной харилсаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

49. Милитаризмда, фашизмые һэргээлгэдэ эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа Германиин Федеративна Республикын ажалшадта, түрүү үзэл бодолтой бүхы хүнүүдтэ халуун амаршалга!

50. Фашис диктатура усадхахын, демократическа байгуулалта тогтоохын түлөө тэмсэжэ байгаа баатар габьяата испан арадта халуун амаршалга!

51. Сүлөөтэ байдалай түлөө, фашис ёһо гуримда эсэргүүсэн эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ байгаа Португалиин арад зондо халуун амаршалга!

52. Советскэ Союзай, Австриин ба Швециин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаг лэ!

53. Финляндиин арад зондо халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Финляндиин Республикын арадуудай хоорондохи хани, хүршэ ёһоной харилсаан улам бэхижэг, хүгжэг лэ!

54. Совет арадай, Бельгиин, Голландиин, Даниин, Исландиин, Норвегиин арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

55. Оронойнгоо хүсэд бүрин бэеэ даадаг болохын түлөө, американска сэрэгэй баазануудта эсэргүүсэн тэмсэжэ байгаа япон арадта халуун амаршалга! Советскэ Союзай, Японой арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаан улам хүгжэг, бэхижэг лэ!

56. Советскэ Союзай ленинскэ эб найрамдалта гадаадын политика мандаха болтогой!

57. Совет сэрэгшэд! Совет Арми болон Флодой баатар габьяата заншалнуудые нарин нангинаар сахигты, арьбадхагты, сэрэгэй болон политическэ һуралсалдаа шэнэ амжалта туйлагты, сэрэгэй журам бэхижүүлэгты, ямаршье түримхэй дайсаниие бута сохихоор хододоо бэлэн байгты!

Илалтануудай алдар солоор суурхаһан шэн габьяата Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

58. Совет социалис гүрэнэй эбдэршэгүй бата үндэһэ һуури —хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай холбоо барисаан улам бэхижэг, һалбараг лэ!

59. СССР-эй арадуудай эбдэршэгүй бата нэгэдэл, аха дүү ёһоной хани барисаан хэтэ мүнхэдөө оршон мандаг, һалбаран мандаг лэ!

60. Ажалда коммунис ёһоор хандадаг байхын түлөө тэмсэгшэ коллективүүд болон ударнигуудта алдар соло! Үйлэдбэриин бүхы түрүүшүүлдэ, шэнэ юумэ үүсхэгшэдтэ алдар соло!

61. Промышленностиин, транспортын хүдэлмэрилэгшэд! КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые, социалис промышленность болон транспортаа саашадань хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө тэмсэгты!

62. Промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлэгты, капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэ, гол фонднуудые бүри һайнаар ашаглагты, шэнэ үйлэдбэринүүдые түргөөр хүсэндэнь оруулагты!

63. Промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Технологическа, үйлэдбэриин журам бэхижүүлэгты, ажахын тоосоо хүгжөөгты, үйлэдбэреэ бүри ашаг ехэтэй болгогты!

64. Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлэгты, продукциин өөрынь үные хямдаруулагты, шанарыень һайжаруулхын түлөө тэмсэгты!

65. Советскэ Союзай ажалшад! Материальна баялигуудые, гүрэнэй зөөри арьбанаар гаргашалха ябадал туйлагты! Зөөридэ ээзн бусаар хандадаг, гамгүйгөөр гаргашалдаг, үридэг ябадалтай тэмсэгты!

66. Промышленностиин, барилгын, транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэреэ үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха, автомадаар зэбсэглэхэ ябадал бэелүүлэгты, эрдэм, техникын туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридөө оролдосотойгоор нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Ажал хүдэлмэреэ эрдэм ухаанай заабаряар эмхидхэхэ онол аргануудые бүри үргэнөөр хэрэглэгты!

67. Совет металлургнууд, горнягууд! Руда бүри ехээр малтан абагты, шэрэм, булад, прокат, соргонуудые, үнгэтэ ба шухаг металлнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты! Металлай шанар һайжаруулагты!

68. Совет энергетигүүд, электростанцинуудай ба электросетьнүүдэй барилгашад болон хабсаргагшад! Энергетикэ булюу түргэнөөр хүгжөөгты, энергосистемэнүүдые барилгын, ашаглалгын үнэ сэн хямдаруулагты!

69. Машина бүтээдэг, прибор бүтээдэг хүдэлмэрилэгшэд! Арадай ажахые шэнэ, гаргашаар бага, найдамтай машинануудаар, приборнуудаар, оньһожоруулгын ба автоматизациин хэрэгсэлнүүдээр зэбсэглэгты!

70. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нүүрһэ бүри ехээр малтан абагты, өөрынь үные хямдаруулагты! Горно техникэ бүри һайнаар ашаглагты!

71. Нефтиин, газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нефть, газ бүри ехээр гарган абагты! Нефтьтэй, газтай шэнэ газарнуудые түргэнөөр шэнжэлэн ашаглагты!

72. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэлэй эд бараа бүтээн гаргахада шухала химическэ зүйлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилхын, шанарыень улам һайжаруулхын түлөө тэмсэгты! Минеральна үтэгжүүлгэнүүдые, ургамал хамгаалха хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты!

73. Совет геологууд! Манай Эхэ ороной газар соохи барагдашагүй ехэ баялигуудые түргөөр шэнжэлэн элирүүлэгты!

74. Совет барилгашад, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ табан жэл соо бүтээгдэхэ барилгын хүдэлмэриин талаар КПСС-эй XXIII съездын хараалһан программа амжалтатайгаар дүүргэе!

75. Совет барилгашад! Барилгын эршэ темпые бүри түргэдхэгты, шанарыень һайжаруулагты, үнэ сэнгыень хямдаруулагты! Город болон тосхондохи үйлэдбэриин, байрын, коммунальна ба культурно-ажаһуудалай барилгануудые түргөөр ашаглалгада оруулагты!

76. Ой модоной, целлюлозо-саарһанай, модо болбосоруулдаг промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Орондоо эрхим шанартай модо, мебель, целлюлозо ба саарһа бүри ехээр үгэе!

77. Хүнгэн, эдеэ хоолой, мяха-һүнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Арадай хэрэглэлэй эд товар бүри ехээр бүтээн гаргагты, ассортиментыень һайжаруулагты, шанарыень дээшэлүүлэгты!

78. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа бүри ехээр баригты, загаһанай продуктнуудай шанарыень һайжаруулагты, өөрынь үные хямдаруулагты!

79. Транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Транспортые мүнөөнэй техническэ хэрэгсэлнүүдээр зэбсэглэгты! Пассажирнуудай хэрэглэмжэ бүри һайнаар хангагты! Ашаануудые абаашажа тушаалгын болзор хороогты, зөөлгын өөрынь үные хямдаруулагты!

80. Хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые бүри олон болгогты, нарижуулан һайжаруулагты! Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжэ һайнаар хангагты!

81. Советскэ Союзай ажалшад! Шэнэ табан жэлэй туршада манай ороной хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын тула КПСС-эй XXIII съездын хараалһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө шэн оролдосотойгоор тэмсэгты!

82. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ургамалнуудай ургасые бүри ехэ болгогты, мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлэгты! Эрдэм ухаанай туйлалтануудые, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэридөө нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, колхоз, совхоз бүхэниие ашаг олзо ехэтэй болгогты!

83. Колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэд! Газар таряалангаа бүри болбосон һайнаар эрхилхын түлөө тэмсэгты, хүрьһэнэй үрэжэлые бүхы аргаар һайжаруулагты, газарай гектар бүриһөө үндэр баян ургаса абагты!

84. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Хабарайнгаа тарилга эрхим һайнаар үнгэргэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлэгты!

85. Колхозууд болон совхозуудай механизаторнууд! Хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөхын түлөө тэмсэгты! Техникэ эрхим һайнаар шудалагты, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагты, гамтайгаар абажа ябагты!

86. Промышленностиин, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Совет арадай баян дэлгэр байдалые улам һайжаруулха ехэ программа хараалһан КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгэ таанадай шэн зоригто ажалһаа дулдыдаха байна. Совет экономико хүгжөөхэ түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэгты!

87. Гүрэнэй, кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд! Худалдаа наймаа, ниитын эдеэ хоол улам һайжаруулагты, хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжые бүри һайнаар хангагты!

88. Ажаһуудалай алба хэдэг хүдэлмэрилэгшэд! Совет хүнүүдэй хэрэглэмжэ хангалгые бүхы аргаар һайжаруулагты, тэдэнэй эрилтэ бүри хүсэд дүүрэнээр хангагты!

89. Совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд! Ажалшадай хэрэглэмжэ болон эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандагты, албан хойрог, нобшо нозог ябадал үндэһөөрнь үгы хэгты!

90. Арадай хиналтын хүдэлмэрилэгшэд болон эдэбхитэд! Хиналтын хэрэгтэ ажалшадые үргэн олоорнь, эдэбхитэйгээр элсүүлэгты, гүрэнэй журам бэхижүүлхын түлөө тэмсэгты!

91. Эрдэм ухаанай, дээдэ һургуулинуудай хүдэлмэрилэгшэд! Эрдэм ухаанай саашадаа һалбаран хүгжэхын түлөө, техническэ хүгжэлтэ, дэбжэлтын түлөө тэмсэгты! Коммунизмын үе сагта таарахаар мэргэжэлтэдые бэлдэгты!

Түрүү совет эрдэм наукада алдар соло!

92. Замбуулинай хизаар дайда шэнжэлхэ шэнэ арга боломжонуудые олоһон совет эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд болон хүдэлмэришэдтэ алдар соло!

Шэн габьяата совет космонавтнуудта алдар соло!

93. Соёлой хүдэлмэрилэгшэд! Социалис соёлоо саашадань хүгжөөлгын, тэрэнэй материальна үндэһэ һуури үргэдхэлгын ба бэхижүүлгын талаар шухала зорилгонуудые табиһан КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Совет хүнүүдэй соёлой эрилтэ хангалгые али бүхы талаарнь һайжаруулагты!

94. Литература болон искусствын ажал ябуулагшад! Зохёол бүтээлнүүдээ партийна шанартай, арадай шэнжэтэй байхынь түлөө, удха болон уран шадабариень улам дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгты! Совет арадай баатар габьяата хэрэгүүдэй һүр жабхалан, гоё һайханиие, тэрэнэй дүлэтэ патриотизмые, коммунис ёһоной нангин хүсэл бодолнуудай илалтын түлөө тэмсэлые эли тодоор зураглан харуулагты!

95. Гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Арадай гэгээрэлые улам нарижуулан һайжаруулагты, ургажа ябаа эдир үетэниие ажалда дуратайгаар, хамтын оролдолго гаргадаг, коммунизмын хэрэгтэ үнэн байхаар хүмүүжүүлэгты!

96. Медицинын хүдэлмэрилэгшэд! Совет хүнэй элүүр энхэ байхын түлөө тэмсэгты! Медицинын эрдэм ухаанай шэнэ туйлалтануудые ажал хэрэгтээ нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

97. Манай социалис гүрэн мандаха болтогой! Совет демократи улам хүгжэг, бэхижэг лэ, оронойнгоо хэрэгүүдые хүтэлэлгэдэ ажалшад бүри эдэбхитэй шударгыгаар хабаадаг лэ!

98. Советскэ Союзай ажалшад! Һунгуулиин кампанида эдэбхитэйгээр хабаадагты! КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлэй туг доро СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта үнгэргэе!

99. Советскэ Союзай ажалшад! Коммунис общество байгуулжа байгаа эрхим хүнүүдые — хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, совет интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэдые СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд болгон һунгая!

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй ажабайдалаар шалгагдаһан нэгэдэл мандаха, бэхижэхэ болтогой!

100. Коммунизмын һургуули — совет профсоюзууд мандаха болтогой!

101. Коммунис обществын эдэбхитэй байгуулагшад—совет эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

Үхибүүдые хүмүүжүүлдэг, үйлэдбэри дээрэ, гэртээ эсэшэ сусашагүйгөөр ажалладаг эхэнүүд — эхэнэрнүүдтэ алдар соло!

102. Ажалай болон дайнай солото хүнүүд! Оронойнгоо ниитын-политическэ ажабайдалда, совет арадай революционно, дайшалхы, ажалай ёһо заншалнуудаар залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадагты!

103. Коммунис партиин үнэн туһалагша, резерв — Ленинскэ комсомол мандаха болтогой!

104. Эдир хүбүүд болон басагад! Эрдэм ухаа оролдосотойгоор шудалагты, коммунис ёһоор ажаллажа, ажаһуужа һурагты!

Алдарта совет залуушуул мандаха болтогой!

105. Пионернууд болон һургуулиинхид! Һайнаар һурагты, ажалда дурлагты, хүндэлэгты! Ленинэй хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

106. Коммунистнууд! КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө, СССР-тэ коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагты!

107. Коммунизм шэн габьяатайгаар байгуулагша, дэлхэй дээрэхи бүхы хүнүүдэй эрхэ сүлөөтэй, амгалан байдалтай, жаргалтай болохын түлөө эрэлхэг тэмсэлшэ — агууехэ совет арадта алдар соло!

108. Парти болон арадай эбдэршэгүй бата агууехэ нэгэдэл мандаха болтогой!

109. Совет Социалис Республикануудай Союз мандаха болтогой!

110. Манай түрэл Советскэ правительство мандаха болтогой!

111. Ленинэй эмхидхэн байгуулһан Советскэ Союзай алдарта Коммунис парти мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ АЛХАМУУД

Буряадай АССР-эй промышленностиин 1966 оной нэгэдэхи кварталай гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүн

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлениин мэдээсэл

Буряадай АССР-эй промышленность валовой продукци үйлэдбэрилхэ 1966 оной нэгэдэхи кварталай түсэб 103 процент, тэрэ тоодо: союзай мэдэлэй промышленность—102 процент, союзно-республиканска мэдэлэй—105 процент, республиканска мэдэлэй—105 процент дүүргэө.

1965 оной нэгэдэхи кварталтай сасуулхада, промышленна продукци гаргалга 15 процент ехэ болоо, тэрэ тоодо: союзай мэдэлэй промышленность—14 процент, союзно-республиканска мэдэлэй—18 процент, республиканска мэдэлэй 10 процент.

Тус тус комбинадууд болон министерствэнүүд ба зургаануудай предприятинуудаар 1966 оной нэгэдэхи кварталда үйлэдбэрилэгдэһэн бүхы продукциин түсэбэй дүүргэлтэ иимэ байгаа.

Комбинадууд, министерствэнүүд болон зургаануудай промышленна предприятинууд	1966 оной I кварталай түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)	1965 оной I кварталтай жэшэбэл (процентээр)
I. Союзай мэдэлэй		
а) никитэ-союзна министерствэнүүдэй	102	124
«Электромашина» завод	102	123
«Теплоприбор» завод	100,9	117
Улаан-Үдын локомотив-вагон заһаха завод	104	121
Түмэр-бетон конструкцинуудай Таловскын завод	116	113
б) союзно-республиканска министерствэнүүдэй	101	104
«Бурятэнерго» районно управлени	111	116
Галуута-Нуурай шахтоуправлени	105	105
«Татарский ключ» карьер	115	151
«Забайкаллес» комбинат	100,3	104
Элхиин авто-заһабарилгын завод	93	119
Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинат	85	86
Тимлюгэй цемент-шиферэй завод	100,7	98
II. Союзно-республиканска мэдэлэй		
Улаан-Үдын шэлэй завод	100,5	144
Татауровска барилгын материалнуудай комбинат	104	129
Улаан-Үдын хирпиисын завод	87	94
Улаан-Үдын мяха-консервын комбинат	109	108
Улаан-Үдын ликеро-архиин завод	105	104
Улаан-Үдын спиртын завод	102	84
Бэшүүрэй саахарай завод	120	9
Буряадай АССР-эй эдээ хоолой промышленностиин министерство	102	100,8
Буряадай АССР-эй һүнэй промышленностиин управлени	101	94
Буряадай АССР-эй загаһанай промышленностиин предприятинууд	113	125
Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрика	102	100,7
Улаан-Үдын нооһо сэбэрлэдэг фабрика	105	190
Шэнэ-Бэрээнэй механическа завод	101	101
Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа завод	102	153
III. Республиканска мэдэлэй		
Улаан-Үдын мелькомбинат	109	113
Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэдэхи хэблэлэй управлени	102	105
«Буржелезобетон» нэгэдэл	102	95
«Бурятцелинстрой» трест	102	109
Буряадай АССР-эй нютагай промышленностиин министерство		
Тэрэ тоодо:		
Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрика	105	114
Сүхын арһанай завод	103	93
Улаан-Үдын оёдолой фабрика	104	112
Галуута-Нуурай оёдолой фабрика	107	124
Улаан-Үдын сабхи-валенкын фабрика	103	107
Кировэй нэрэмжэтэ түмэр зүйлнүүдэй завод	101	99
Буряадай АССР-эй Эдеэ хоолой промышленностиин министерство	102	100,8
Арад зониие ажаһуудалай талаар хангаха Буряадай АССР-эй министерство	104	105
Түлишын промышленностиин управлени	100	105

1966 оной нэгэдэхи кварталда гаргагдаһая промышленна гол продукцинууд иимэрхүү байгаа:

	1966 оной I кварталда үйлэдбэрилэгдөө	1965 оной I кварталтай жэшэбэл (процентээр)
Нүүрһэн-миллион тонноор	0,3	105
Автомобиль дээрэ тодхогдоһон крануруд (хэһэгээр)	145	100,7
Хэрэгсэлэй модо шэрэлгэ (колхозуудаар зөөгдэһэниие оруулалсангүйгөөр) миллион кубическа метрээр	1233	109
Хюрөөдэмэл материалнууд (колхозуудай бэлэдхэһэниие оруулангүйгөөр) мянган кубическа метрээр	306	102
Хирпиисэ (колхозуудай хэһэниие оруулалсангүйгөөр)-миллион хэһэг	17,2	109
Шифер (условно плиткэ) миллион хэһэг	34,1	112
Суглуулагдамал түмэр-бетон конструкцинууд ба детальнууд—мянган кубическа метр	25,6	85
Сонхын шэл—миллион дүрбэлжэн метрээр	3,5	160
Нооһон бүд—мянган дүрбэлжэн метрээр	516	103
Дотор хубсаһанай трикотаж—мянган хэһэгээр	637	109
Гадар хубсаһанай трикотаж—мянган хэһэгээр	230	153
Арһан гутал—мянган паараар	17,1	95
Валенканууд—мянган паар	66	116
Хубсаһа угаадаг машинанууд—мянган хэһэгээр	32,7	100
Мебель (түмэр оронһоо бэшэниинь) миллион түхэригөөр	1,6	110
Түмэр оронууд — мянган хэһэгээр	32	114
Мяхан (гүрэндэ тушаагдаһан малһаа) мянган тонноор	2,7	110
Колбасна зүйлнүүд—мянган тонноор	2.6	101
Баригдаһан загаһан—мянган тонноор	0.9	100.1
Малай тоһон (гүрэндэ тушаагдаһан продукциһаа) мянган тонноор	0,6	106
Һүн дээрэ оруулхада һайхан һүөөр хэһэн продукци (гүрэндэ тушаагдаһан һүнһөө) — мянган тонноор	6,8	92
Кондитерска зүйлнүүд—мянган тонноор	1,2	86
Бүхы түрэлэй консервэнүүд—миллион условно банкаар	10,9	103

Валовой продукци гаргаха түсэбөө дүүргээд, үлүүлэн дүүргээд байһан министерствэнүүд болон зургаануудай зарим предприятинууд тус тус түрэлэй промышленна продукци гаргаха даалгабаряа дүүргэжэ шадаагүй. Жэшээлхэдэ, түмэр-бетон конструкцинуудые бүтээдэг Таловкын завод ханын, хушалта болохо панельнүүдые, мүн урилшалан үгтэһэн шанартай суглуулагдамал түмэр-бетон конструкцинуудые үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй. «Забайкаллес» комбинадай предприятинууд стандартна гэрнүүдые гаргаха түсэбөө. Тимлюгэй цементно-шиферэй завод—шифер үйлэдбэрилхэ түсэбөө дүүргээгүй.

Буряадай АССР-эй загаһанай промышленностиин предприятинууд загаһа бариха түсэбөө, Шэнэ-Бэрээнэй механическа завод—двигательнүүдые капитальнаар заһаха түсэбөө. «Буржелезобетон» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл—суглуулагдамал түмэр-бетонно конструкцинуудые болон детальнуудые, хана болохо панельнүүдые, перлит үйлэдбэрилхэ түсэбөө, «Бурятцелинстрой» трестын предприятинууд—шлакоблогуудые ба сонхын блогуудые үйлэдбэрилхэ түсэбөө, Кировэй нэрэмжэтэ түмэр зүйлнүүдые хэдэг завод шаажан гүйлгэһэн түмэр амһарта ба нимгэн хара түмэрөөр амһарта хэхэ түсэбөө, барилгын материалнуудай Татауровска

Буряадай АССР-эй Статистическэ управлени

КПСС-эй XXIII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэе!

Делегадуудтай уулзалга

НАЙДУУЛҺАНАА БЭЕЛҮҮЛЭЭ

НОВО-ИЛЬИНСК. (Загарайн аймаг). — Танайнгаа Москвада, партиин XXIII съездэ хабаадалсажа байха үедэ бидэнэртнай яһала ажалаа гээшэбди. Март һарын даабариһаа гадуур 505 кубометр модон бэлэдхэгдэжэ, партиин съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгамнай холо үлүүлэгдэө. Хамта дээрээ һарын туршада 2155 кубометр модо оронойнгоо шэнэ барилганнуудта эльгээбэбди. Тиигэжэ Танаа Москва мордохуулхадаа найдуулһанаа бэелүүлһэн байнабди. Мүн апрель һарадашье муу бэшэ амжалта туйлагдана—түрүүшын арбан хоногой дүнгөөр графигһаа 180 кубометрээр түрүүлжэ ябанабди,—нимэ баяртай мэдээсэлнүүдые дурдан, хани нүхэдынь бригадираа, КПСС-эй XXIII съездын делегат А. П. Кудряшовые Москваһаа өрэхэдэнь угтаба.

Алексей Павловичшье нүхэдтөө ехэ һонин ехэ баяр асараа. Түрэл партиингаа XXIII съездын хүдэлмэри тухай, тэндэ хараһан үзэһэнөө, уулзаһан хөөрэлдэһэноо бригадынгаа гэшүүдтэ тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Нүхэдэйнь һонирхохо юумэ тон олон: съездын хүдэлмэри ямараар эмхидхэгдээб, хилын саанахи айлшадай хэлэһэниинь ямар удхатайб, хэниинь ород хэлэн дээрэ хэлээб, завһарлалгын үеэр ямар хүнүүдтэй уулзажа хөөрэлдөөбши...

Булта асуудалнуудтань дэлгэрэнгыгээр харюусажа, тэрэ үдэртөө А. П. Кудряшов дары ажаллажа ороһон байна.

Үглөөдэрынь ажалай үдэрэй эхилхын урда тээхэнэ Эхи-Горхонэй модо бэлэдхэлэй участогай бүхы хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ооһэдынгөө нүхэр А. П. Кудряшовтой уулзаба. Мүн лэ һонирхолтой, удхатай түгэлдэр яриладаан болобо.

Мүнөө Хандагатайн леспромхозой модошод КПСС-эй XXIII съездын материалнуудтай ехэ һонирхолтойгоор танилсажа байна. 60 гаран агитаторнууд, «Знани» бүлгэмэй 12 гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ хамтын уншалга, хөөрэлдөөнүүдые модошодой дунда үнгэргэнэ. Энэ хүдэлмэри илангаяа доодо складай 1,2-дохи участогуудта эмхитэйгээр ябуулагдана. «Знани» бүлгэмэй гэшүүд И. П. Хараев, В. П. Давыдова гэгшэдэй үнгэргэдэг хөөрэлдөөнүүдтэ хүн зон олоороо суглардаг байна. Тэрэшэлэн шпала хюрөөдэдэг заводто Р. М. Пестерева партиин съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые тайлбарилан ойлгуулха талаар ехэ оролдолго гаргана.

КПСС-эй XXIII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Хандагатайн модошод ажалайнгаа эршэ улам шангадхана. Мүнөө үедэ тэдэнэр даабариһаа гадуур 17 мянган кубометр модо бэлэдхээд байна.

М. ИЗМАЛКОВ.
леспромхозой парткомой секретарь.

Партиин XXIII съезд совет арадай урда тон хүндэтэй, харюусалгатайшье зорилго табиба. 1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Директивэнүүдые уншахадаа, орон доторнай айхабтар ехэ хүгжэлтын туйлагдаха байһанаар урмашангүй байхын аргагүй. Эдэ түсэбүүдые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадаха гээшэ хүдэлмэришэн бүхэнэй нангин хэрэг болохо байна.

Түрэл партиимнай хараалһан түсэбэй заатагүй дүүргэгдэдэг, жэл үнгэрхэ бүри Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалай урган хүгжэдэг байһые мэдэнэбди. Үшөө нэгэ табан жэлэй үнгэрөөд байхада совет арадаймнай байдал, һуудалай бүри һайжарха байһаниинь найдамтай.

Мүнөө табан жэлэй түсэбэй Директивэнүүдэй баталагдаад байхада, тэрэниие дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ хамаг хүсэеэ элсүүлэн, коммунизмын илалтые ойротуулха шухала гэжэ манай комплексно

Туйлаһанаараа һанаагаа амарангүй, ажалай шэнэ амжалтын түлөө эрид шууд тэмсэхэ арга боломжо бидэндэ дүүрэн бии. Эгээл шухалань гэхэдэ, ажал хэрэгээ һайн мэдэхэ хүнүүд болоно. Алишье барилга дээрэ гэрэй торхо

хынгаа хажуугаар, залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлхэ, дүй дүршэлдөө һургаха талаар ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Халаанай хүдэлмэриин дүүрэхэлээр хэгдэһэн ажалай шанар

ҺАЙНААР АЖАЛЛАХА—УЯЛГАМНАЙ

бригадын гэшүүд ойлгонхой.

Манай бригада партиин XXIII съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа дүүргэжэ, Улаан-Үдын шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинат ашаглалгада үгэһэн байнабди. Дүүргэһэн бүхы хүдэлмэримнай баран һайн сэгнэлтэдэ хүртөө. Тиигэжэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, хүдэлмэриин шанарай талаар манай бригада барилга-хабсаралгын 3-дахи управлени дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа. Бригададамнай Коммунис партиин XXIII съездын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоһон байна. Энээгээрээ бидэнэр омогорхонобди. Энэ нэрэмнай бидэниие бүри һайнаар ажаллахые, туйлаһан амжалтаяа бүри арьбадхахые уялгална.

бодхоохо—бүхы хүдэлмэриинь хахад хэрэг. Досоо талыень жэлэхэ, үүдэ, сонхо табиха, түхеэрэлгэ тодхохо, шэрдэхэ будаха гээшэ барилгын хамаг ажалай хахадһаа ехэнхи хуби болодог. Энэ ажалые түргөөр, шанар һайнтайгаар дүүргэдэг болохын тула ехэ оролдолго гаргагдаһан, түрүү онол арга хэрэглэгдэһэн байна. Тиин һүүлэй һүүлдэ бригадаяа 2—3 хүнһөө бүридэһэн звенонууд болгон хубаарилхада һайн гэжэ тодорхойлообди. Звенонууд хоорондоо мүрысэн ажаллана, бэе бэеынгээ хэһэн хүдэлмэриин шанар шалгалсадаг болоо. Звенонуудые толгойлдог залуушуул Валя Карташова, Нина Шарапова, Валя Плеханова, Борис Лакеев болон бусад мүрысөө үүсхэгшэд юм. Наһажаал хүдэлмэришэд, барилгын дүй дүршэлөөр баян үнинэй ударнигууд Михаил Федорович Мельников, Мария Васильевна Булавенцова залуушуулһаа зааханшье гээгдэдэггүй байшалгадаг болообди. Тэрэниие би комсомолой «Прожекторэй» гэшүүд Алла Коровушкина, Люба Кузнецова гэгшэдтэй дүүргэдэгби. Шанарай түлөө шанга эрилтэ табигдадаг. Хэн нэгэн голодоһо гаргаа һаа, халаанай һүүлдэ үлэжэ, тэрэнээ заһадаг, усадхадаг болонхой.

Ажалаа иигэжэ эмхидхэһэнэй ашаар ехэ юумэ туйлаабди, илангаяа шанар һайжаруулгаар, мүн халаанай нормын дүүргэлтыншье талаар. Мүнөө партиин XXIII съезд дээрэ барилга бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ анхаралай хандуулагдаад байхада, тэрэ зорилго бэелүүлгэдэ хамаг хүсэ шадалаа зорюулха байнабди. Урдамнай Майн нэгэнэй һайндэр. СССР-эй Верховно Советдэ һунгаха һунгалта. Тиимэһээ мүрысөөнэй шэнэ долгин эдэ үдэрнүүдһээ бүри үргэдэхэнь. Ушар иимэһээ ажалдаа ямар арга боломжотой байһанаа дахин хаража үзөөд, Майн 1 болотор хүдөө ажахын институдай 56 байратай ехэ гэр, Улаан-Үдын 300 жэлэй ойн һайндэр хүрэтэр «Электромашина» заводой 82 байратай гэр ашаглалгада үгэхэ гэһэн уялга баталан абабабди.

Хэлэһэн үгэдөө эзэн байха тээшэ тон шухала. Бүхы бригадаараа оролдоогүйдэ аргагүй. Хүдэлмэридэмнай шиидхэгдээдүй асуудалнуудшье бии. Гэрэй дотор талын хүдэлмэриие оньһожоруулха талаар манай управлени мүртэй юумэ хэнэгүй. Палааха шэрдэхэ хүдэлмэри оньһожоруулаа һаа, ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ, барилгын үные эрид хямдаруулха арга бии.

Түргөөр шиидхэгдэхэ хэрэгэй үшөө нэгэ асуудал гэхэдэ, ажахын тоосоон болоно. Ажахын алишье һалбарида, илангаяа барилга дээрэ ажахын тоосооной айхабтар ехэ аша туһатайе мэдэнэбди. Барилгын материал гамтайгаар гаргашалха, машина техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, барилга дээрэ материальна урмашуулга үргэнөөр хэрэглэхэ арга олгохо байна. Тиимэ һэн тулань бидэнэр бригадаяа ойрын үедэ ажахын тоосоондо заатагүй оруулхамнай.

М. КАЛАШНИКОВ,
3-дахи СМУ-гай бригадир.

Улаан-Үдэ хотымнай олон барилгануудай нэгэндэ.

Ф. СОРОКИНОЙ

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРӨӨН

ҺАЙН ХҮН ҺАНААГААР

Һаял зүүн хойто орьёл дээгүүр гэгээржэ, үүрэй сайха түхэл оробо. Харин Болхошо Бабудаевич үни хада бодошонхой, гэр соогуураа хүл хөөрсэг табина.

— Баһа хайшаа ошохоёо тэбдээ, тэгүүлээ хүмши,—гэжэ Ринчин-Ханда Цыбиковна хүгшэниинь гэмэр-гутар гэнэ.— Гэртээ һуухадань ядаг юм агшаб.

— Гэмэржэл һуунхаар, бээлэйемни оложо үгэгшэ һайш, — гэжэ энэ тэрэ юумэ онгиргон бэдэржэ ябахадаа, үбгэниинь хэлээд абана.

Тэдэнээ оложорхиходоо баярлажа, түрүүшынхеэ хараһан юумэндэл эрьюулжэ байжа харасагаагаад, дары шамдуу гартаа баримсаараа, газаашаа гарашана. Үүдэнэй нээгдэхэдэ ороһон хүйтэн агаар агшан зуура сайбалзан хумираад, дулаан амисхалда диилдэн эдигдэшэнэ.

Болхошо Бабудаевич Мыдыгма Бадмаевагай хонидой байра тээшэ сэхэ гэшхэлнэ. Хашаа соогуур эрьелдэжэ байжа, хурьгадые нэгэ нэгээр харана. Эхэеэ хүхэнгүй үлэшэнэ аа гү гэжэ һанаагаа зобонги хаш. Хурьгашадай хурьгадаа хаамаг уруугаа оруулхадань хамһалсана. Тиигээд хонишодтой һүриин хажууда ошолсожо, сэл хүхэхэн үбһэ шэлэн абажа, бишыхан боолтонуудые боолсоно.

Болхошо Бабудаевич эндэ хонишоноор хүдэлдэг хүн бэшэ. Зүгөөр энэ отарын байдалай түлөө харюусаха партийна даабаритай һэн тула хамаг юумэндэнь гар хүрэлсэнэ, хамһалсана. Иимэ түбһэндэ бэрхэ, ажалаа һайн мэдэхэ хүниие партийна организациин өльгээһэндэнь хонишодшье сэдьхэлээ тон хананги. Өөһэдынь обёорсо, ойлгоогүй юумыень энэ үбгэншни хуу олоод лэ байдаг ха юм.

Хонидоо уһалалгань ехэ нобшордог, хүдэлмэринь унжагайрдаг байгаа. Тэдэнээ хэдэн бүлэг болгожо таһалха, тэрэ бүхэндэнь нэгэ хүн заатагүй худаг тээшэ туухa, захадаха хэрэгтэй. Хайшан гээ һаа, эдэ малые гансата уһалалтай гээшэб гэжэ Бабудаев нилээд бодомжолоо. Отделенидэнь уһа шэрэдэг нэгэ автомашина бии ха юм. Яһала сүлөөтэйшье байдаг. Эрхилэгшэдээ энээн тухайгаа хөөрэбэ. Зүбтэй юумэ хэлэхэдэнь хэн арсаба гээшэб. Тиигэжэ хүһамаг соо нэгэ томо амһарта табиба. Үглөөгүүр эртэ шофер хэдэн дахин уһа зөөжэ, тэрээниень дүүргэжэрхидэг болобо. Тэрэнь, бүхэли үдэртөө энэ малда хүрэдэг байба. Иигэжэ хонидые худаг тээшэ туухаяа болибо ха юм.

Коммунист Б. Б. Бабудаевай шефтээ абаһан хонишод үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэнтэбэ. Мүнөө 624 эхэ хонидһоо 600 хурьган абтанхай, нэгэшье түл гарзада ороогүй. Иигэжэ даа-һан хэрэгэйнгээ бүтээ хадань энэ үбгэжөөлэй амархадань болохо саг одоол ерэбэ. Теэд тиигэжэ яажа һуужа шадахаб даа. Үнөөхил хонидой байра руу Болхошо Бабудаевич үдэртөө хэдэн дахин ерэһэн лэ, ямар нэгэн даабари, һургаал гү, али зүбшэл үгэһэн лэ байдаг.

Эгээ мүнөө үедэ Болхошо Бабудаевичай һанаагаа зобохо юумэнь үшөө ехэ болоо. Мэнэмэнэ хабарай тарилга эхилхэнь. Бүхэли үдэрөө ороoһоной тоог дээрэ байжа сагаа үнгэргэнэ. Хүрэнгын үрэһэ сэбэрлэлгэ түлэг дундаа. Машина машинаар ороoһон ондоо тээһээ бууржал байна. Тэдэниие шалгаагүйдэ аргагүй ха юм. Шанар муутай юумые һайн ороoһон дээрэ адхажархихадаашье болохо бшуу. Зүгөөр энэ үбгэжөөл сүлөөтэй хадаа эндэ байна бэшэл. Энэмнай арадай хинагшадай отделениин бүлэгэй түрүүлэгшэ гээшэл. Эдэ бүгэдые шалгаа, хинаагүйдэ яаха аргагүй. Үшөө тиихэдэ энэмнай үнинэй коммунист...

...Үмсын ажалтай таряашан зоной хүл хүлгөөтэй байха үедэ Коммунис партиин зэргэдэ жагсаһан, анханиинь өөрөө батрак хүн. Нюдарган баяшуул хамтын ажал байгуулгада эсэргүүсэн тэмсэжэ, али болохоор һаад түбэг ушаруулдаг бэлэй. Тэдэнтэй эрид шууд, сухаришагүйгөөр тэмсэхэ хэрэгтэй. Теэд нютагтань Болхошоһоо бэшэ коммунист хүн огто байгаагүй. Үгытэй, ядуу шадалтан тэрэнэй эрмэлзэлые аргагүй дэмжэдэг, абарха, аршалха, урдаа хараха хүмнай гэжэ үнэн зүрхэнһөө этигэдэг һэн. Коммунист Бабудаев волостной старшина Нима Гармаевай 72 десятина газарынь, 102 үхэр, 110 хони болон 10 морииень хаһан абажа, «Улаан Баян-Гол» гэжэ коммунын мэдэлдэ үгэһэн юм. Түрүүшын хамтын ажалай түрүүшынь түрүүлэгшээр нүхэр Бабудаев һунгагдаһан намтартай.

Болхошо Бабудаевич өөрынгөө үедэ элдэб зүһэнэй дайсадтай нэгэнтэ бэшэ урда урдаһаа харалсан, эрид шууд тэмсэһэн юм. 1918—1919 онуудта Буряад орондо болоһон хубисхалта тэмсэлдэ шударгыгаар хабаадалсаһан, хорёод оной сагаантанай буһалгаата үедэшье эдэбхитэй тэмсэлшэдэй нэгэн ябаһан. Тиимэ үе саг мүнөө үни үнгэрөө. Мүнөө коммунистнуудай үмэнэ ондоо, шэнэ түхэл шэнжэтэй зорилгонууд табигдана. Тиигэбэшье һаань, зарим нозогой нобшо, һалан задагай, залхуу зайран хүнүүдтэй баһал тэмсэхэ, «эдилдэхэ» сагшье тохёолдодогааб даа.

Тээсгэн Бабудаев отделениин эрхилэгшын кабинедтэ бушуу түргэн орожо ерэмсээрээ:

— Үбһэнэй хорёонуудай хажуугаархи хүнхэрэг саһа хэзээ сэбэрлэхэ зон гээшэбиди. Үхэрнүүд тэрээн дээгүүр дамжажа ороод, үбһэ эдижэ байлгахаяа болёод байна.

Зүб лэ даа. Мүнөө үбһэнэй алтантай адли сэнтэй үеын болоод байхада, иимэ юумэ харахадаа алгад гаралтай аал? Эрхилэгшэшье обёороогүй байшоо. Теэд дары түргэн хэмжээ абаагүйдэ аргагүй хэрэг.

Юрэдөө, сэхынь тэмдэглэхэдэ, хүдэлмэриин шанга хаһада: хабарай тарилгын, үбһэ, таряа хуряалгын үедэ Болхошо Бабудаевич отделениин зарим нэгэ тиимэшүүлдэ амар заяа үзүүлдэггүй юм. Жэшээнь, нёдондо ургаса хуряалгын үедэ тэрэниие ороoһоной тоог дээрэхи хүдэлмэри хинан шалгажа байхаар томилоо бэлэй. Тоог дээрэ ёһотойл гурим тиихэдэ табиһан, гээлтэ хоролто болон ороoһоной гутаха ябадалда эсэс табиһан байгаа. Тэндэ хүдэлдэг зон Болхошо Бабудаевичые «штатнабэшэ бригадир» гэжэ тиихэдэ нэрлээ һэн гэлсэдэг.

Хайшан гэжэ үрдидэг юм һааб даа. Тоог дээрэ сү... хүдэлжэ байна гэһэншни... тэ силос даража байһан... та гү, али поли дээгүүр... байнай хойноһоо даханхай... лоомон бухалнуудые он... ябаха. Гайхалтайл хүл х... эсэхэ сусахаяа мэдэдэггүй... лэ даа. Шанарай хойноһо... хим хиналта табижа ша... най, амжалта туйлаһанай... лөө арадай хиналтын о... ной комитет нёдондо энэ... мунистые Хүндэлэлэй г... таар, үнэтэ бэлэгээр ш... бэлэй.

Болхошо Бабудаев п... гараһаар зургаан жэл б... Тиигэбэшье миин һүүжа... шададаггүй. Хабар б... сеялкэдэ хүдэлдэг, зун... холоор үбһэнэй машинаар... даг. Үбэлжэлгын эхилхэ... баһа шэнэ хүдэлмэри. Ая... ла наһатай болобо. Хабар... рилгын эхилхэлээр баһал... кын хойно жагсахаар бэ... һэнхэй, хүлеэжэ ядан б...

...Унжагайшаг хабар б... байна. Үдын голоор ... хара һалхин хоротойхон... хэрнэ. Үдын совхозой гу... хи отделениин арадай ... шадай бүлэгэй түрүүлэгша... хошо Бабудаевич Бабудаев... наата болонхой, огторгой... шарай адуулна. Баһал б... үдэр.

— Яагаашье хадаа, ... ерэхэдэ дулаархал ... Айха юумэ үгыл даа.— ороoһоной тоог тээшэ гэ... жэ ябахадаа, намда энэ ... хэлээ һэн.

В. ОР...

Баян Гол,
Хориин аймаг.

ҮБҺЭ ЕХЭЭР АБАХЫН ТҮЛӨӨ

Адуу мал олонтой манай совхоздо тэжээл бэлэдхэжэ абаха, илангаяа үбһэ ехээр суглуулха гээшэ шухала удха шанартай. Теэд һүүлэй долоон жэлэй туршада ороохо таряа ехээр абаха хэрэгтэ анхарал табигдаад лэ, сабшалан һайжаруулга ехээр тоогдоогүй байһан. Энэ ушарһаа совхоздо бэлэдхэгдэһэн үбһэн малда хараалагдажа орхигдоһон таряа талханай түйлтэй хэм хэмжүүрээрээ адли тоогүй болошонхой. Үнгэрһэн долоон жэлэй туршада ороохо таряа абалга 12800 центнерээр дээшэлһэн байбал, үбһэн 20 мянган центнерээр бага абтадаг болоһон. Эсэсэй эсэстэ гектар бүриһөө оройдоо 3,5 центнер үбһэн хуряагдадаг болоо бшуу.

Үбһэ тэжээлэй бага абтадаг болоһон ушар шалтагаанһаа малай тоо толгой олошорхын орондо үсөөрһэн, һүүһэ 268 центнерээр бага абтаһан юм. Мүн гүрэндэ тушаагдадаг үхэрэй мяха зэргын шэгнүүр 76 килограммаар, хонинной—7 килограммаар хороһон байна.

Саашадаа иимэ байдалые тэсэхын арга болёо. Илангаяа манай совхозой хони олоор үсхэбэрилэгдэдэг хадаа үбһэ ехээр бэлэдхэжэ абаагүйдэ аргагүй. Шэнэ табан жэлэй туршада бүхы бодо малай, хонидой, моридой тоо бүри олошорхоор хараалагданхай. Тиигэжэ малай олошороһон, ашаг шэмынь дээшэлһэнһээ механ 55,2 процентээр, һүн—81,6, нооһон—56,2 процентээр ехэ абтадаг болохо юм.

Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула нэн түрүүн нуга сабшалангаа һайжаруулха, ургасыень эрид дээшэлүүлхэ гэжэ шиидэнхэйбди. Энээн тушаа КПСС-эй XXIII съезд дээрэ, 1966—1970 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Директивэнүүд доторшье онсо анхарал табигдаһаниинь һайшаалтай.

Манай совхозой өрхэ байдалда һайхан үбһэн эгээн лэ үнэ сэн багатай, элдэб витамин элбэгтэй тэжээл гэжэ тоологдоно. Тиимэһээ шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлһээ үбһэ ехээр абадаг болохо зорилго урдаа табяабди. Байгша ондо нёдондоной хиһоо 70 процент ехэ гэхэ гү, али дүн хамта 49 мянган центнер үбһэ суглуулжа абаха хүсэлтэйбди. Энэмнай амархан хэрэг бэшэшье һаа, бэелүүлжэ хүсэд боломоор гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, 1962 ондо тиимэ ехэ ажал хэгдэнгүйгөөр 47700 центнер үбһэн абтаһан юм. Хэрбээ энэ жэлдэ сабшалангаа һайса үһалжа, наг шэбхээр үтэгжүүлжэ, минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглээд, малаа тэндэһээ эртэ гаргажа шадабал, үбһэ ногооной баян ургаса абтаха гэжэ һанагдана.

Сабшалан һайжаруулха хүдэлмэриие оньһожоруулха арга боломжонууд мүнөө 5 жэлэй урдахитай жэшэхээр бэшэ. Нёдондо сабшалан һайжаруулха хүдэлмэри хөхэ тусхай оньһожоруулагдамал лугомелиоративна звено эмхидхэгдэһэн. Эдэ бүгэдын ашаар байгша ондо үһалагдадаг сабшалангаа 3000 гектарта хүргэжэ, тэрэ тоодо 650 га насосно станцяар ундалуулха хүсэлтэйбди. Нуга сабшалан дээрэ 10 мянган тонноһоо бага бэшэ наг шэбхэ гаргажа, 150 гектар үтэг нэмэжэ бэлдэхэ, 300 гектар минеральна үтэгжүүлгээр шанаржуулха байнабди. Шугы бургааһанһаа 250 гектар сэбэрлэхэ, 1000 гектар борнойлхо, 200 га хуушарһан сабшалан үндэһөөрнь һайжаруулха зорилго табигданхай.

Энэ ехэ хүдэлмэрээ амжалтатайгаар бэелүүлхын тула үдэр саг гээнгүй мүнөөнһөө оролдожо байнабди. Газараа һайнаар үһалжа абахын тула нэгэ миллион шахуу кубометр тошон халяагдаа. Үбэлдөө, хабартаа насосно станцяар 50 гектар сабшалан дээрэ үһа хэляагаабди.

Эдэ үдэрнүүдтэ наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Совхоздомнай оньһожоруулагдаһан тусхай звено энэ хүдэлмэридэ табигдаа. Тэндэ бульдозер, шэбхэ ашаха тухеэрэлгэтэй тракторһаа гадна, хэдэн автомашина, колесно тракторнууд зөөбэридэ ябана. Һүүлэй мэдээгээр сабшалан дээрээ 4730 тонно аргал шэбхэ гаргаад байнабди. Мүнөө үедэ соносхогдоһон һарын туршада шэбхэ зөөхэ түсэбөө дүүргэхэ зорилготойбди.

Сабшалан һайжаруулха талаар дутагдалнууд, бэрхэшээлнүүд али олон дайралдадаг. Илангаяа газараа шанартай һайнаар үһалжа хүшэхүрэнэгүйбди. Үһалалгын үедэ хүнүүд хүсэд хүрэхөөр табигдангүй байһан дээрэһээ хэрэгтэй газараа шиигтүүлэнгүй, харин хонхор, һужаа газар руугаа үһаяа алдажа, тэндэ шалбааг, нуур тогтошодог. Иимэ ушарые байгша ондо усадхаха гэжэ хэлсэгдээ. Хабартаа энэ жэлэй ехэ саһанай үһаар адагынь 500 гектар ундалуулжа абаха байнабди. Энэ хүдэлмэридэ луговодууд болон бусад хүнүүд нэмэжэ табигдаа.

Хабартаа адуу малаа сабшалан дээрэһээ майн 20 хүрэтэр гаргажа сүм дүүргэхэ гэжэ тогтоогдоо. Юуб гэхэдэ, хабартаа мал орой болотор тэндэ байхадаа һая гаража байһан ногооое үндэһэтэйнь зулгаажа абашадаг. Мүн туруугаараа хүрьһэ соо гэшхэжэ, тэрэниие ехээр муудуулдаг.

Мүн үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие гуримгүйгөөр ябуулһан дээрэһээ жэлһээ жэл бүри һайн шанартай ногоон сабшалан дээрэ бага болоно. Энэ ушарта сабшалангаа жэл бүри һэлгэжэ, нэгэ жэлдэ эртэ сабшабал, хойто жэлынь оройтуулжа, үрэһэнэйнь газарта унаһан хойно хуряаха гэжэ шиидхэгдээ. Тэрэшэлэн, үбһэ хуряалгые түргэнөөр, һайн шанартайгаар үнгэргэхын тула бухал суглуулха, һүри хаяха, болон бусад машинануудые хүсэд хүрэхөөр абаха хэрэгтэй.

КПСС-эй XXIII съездын хараалһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ, хямда сэнтэй хүдөө ажахын продукци элбэгээр абахын тула тэжээлэй бата бэхи бааза байгуулха гээшэ манай совхозой коллективэй мүнөөдэрэй дайшалхы зорилго мүн. Совхозой луговодууд үбһэ ногооной ургаса эрид дээшэлүүлхэ талаар социалис уялгануудые абанхай. Жэшээнь, совхозой эрхим луговод Б. Будаев гектар бүриһөө 11 центнерһээ доошо бэшэ гэхэ гү, али нёдондоной хиһоо 4 центнер дээгүүр ургаса абахаар зоригжонхой. Луговод Г. Хуригановай звено үһалагдадаг 620 гектар сабшалангай га бүриһөө 12,5 центнер үбһэ хуряаха хүсэлтэй. Үлэнхаанда луговод С. Цыдыпов 30 гектар үтэг дээрэһээ га бүриин 20 центнер ургаса абаха гэжэ оролдоно. Луговодууднай хэлэһэн үгэдөө хүрэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Н. САНЖИЕВ,
Дэрээнэй совхозой агрономлуговод.

Баргажан.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ?

МАЛШАД УРМАТАЙ

Тарбагатай тосхонһоо «ГАЗ-53-Ф» түхэлэй машинын гараад, Пестерово— Ехэ-Куналей—Надейно — Хүйтэн һууринуудаар, колхозуудай фермэ, бригада бүхэниие дайража ябахань ходо үзэгдэдэг. Энэ хадаа Тарбагатай тосхондохи хүн зоной ажаһуудалай хангамжын комбинадай нүүдэл мастерской. Машина дээрэнь гурбан хүн ажалладаг: нэгэдэхинь—жолоошон Никифор Семенович Чебунин, гэр доторой элдэб модон хэрэгсэл, мебель захилга хүлээн абадаг, бэлэн болоһониинь асаржа үгэдэг; хоёрдохинь—хубсаһа эсхэгшэ, оёдолой мастер Анна Ерофеевна Гордеева; гурбадахинь—Николай Митрофанович Гордеев. Гурбуулан ажалаа һайн мэдэхэ, дүй дүршэл ехэтэй мэргэжэлтэд юм.

Нүүдэл мастерской нигэжэ ажаллаһаар үнинэй. Эндэхи тосхон, фермэ бүхэнэй ажалшад үнэдэ эдэниие һайн таниха, хүлеэжэ ерэхыень хүлеэжэ байдаг болонхой. Эдэнэй хэзээ, хэдэн сагта, хаана ерэхэ сагынь урдаа хубаарилагданхай. Тэрэл ерэхэ ёһотой сагтаа ерэһээр байдаг.

Эдэнэй ерэһэн лэ газарта малшад олооро сугларжа, өөһэдынгөө хэрэгтэй юумые захидаг, бэлэн болоһон захилаа абажа, шалгажа абадаг юм.

Хубсаһа оюулха дуратай хүн эсхэгшэ-мастер Анна Ерофеевнае тойрошодог: сабхи гутал оюулха, заһуулха хүнүүд—Николай Митрофановичта; шкаф, стол, стул зэргын модон хэрэгсэл захигшад—Никифор Семеновичто хандадаг байха.

Нүүдэл мастерской мүнөө Пестерово тосхондо ерээд байна. Хубсаһа эсхэгшэ нүхэр Гордеевада эхэнэрнүүд хандажа, платиин ямар бүдтэй байһаниинь нэн түрүүн асууна, бүдүүнинь үнгэ, шанарые үзэжэ, ямар фасоноор плати оюулха хэрэгтэй байгаа зүбшэнэ. Тиигээд «Дружба» колхозой түрүү хонишон Г. Г. Яньковой гэртэ орожо, тэрэнэй эхэнэр Мария Афанасьевнагай захиһан платиин бэедэнь хэр зэргэ таарууһан эсхэгдэһэниие үмдэхүүлжэ, хэм хэмжээень дахин шалгана. Энэ үедэ гуталай мастер нүхэр Гордеев сабхи гутал оюулха захил абана: жолоошон-модошо дархан нүхэр Чебунин айлнуудаар ябажа, хүн зонтой уулзана, ямар мебельдэ хэрэгтэй, юу заһуулха, хэзээ бэлэн болохо тушаа хөөрэлдэнэ.

Тэндэһээ мордожо, саашаа гүйлгэлдөөд, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиин фермэдэ хүрэжэ ерэбэбди. Эндэ малшад, һаалишад олоншье һаа, мастернуудай хэхэ ажал бага байба: миин гурбан захил абтаа—һаалишан Агафия Иванова хоёр паар сабхи түргэхэн оёжо үгэхые хүсэбэ. Малшан Михаил Ковалев—нэгэ паар сабхи захила. Бусадынь «хожом ерэхэдэтнай олон юумэ захихабди» гэжэ найдуулбад.

Ехэ-Куналейдэ машиные ехээр хүлеэшэһэн хүнүүд олон байгаа. Эндэ модошо дархан-жолоошын хэхэ юумэн илангаяа ехэ. Айлнуудай захиһан аяар гуша гаран стул, шифоньер, шкаф, тумбочка зэргые асаржа, эзэдтэнь тараажа үгөө. Тэрэнэй ороһон лэ айлда хүршэнэрэйнь эхэнэрнүүд олоороо сугларжа, шэнэ мебельнүүдыень үзэнэ, шалгана. Ямар үнэтэйгөөр, хэр удаан хэхыень асууна. Олон хүнүүд шэнэ захил хэбэд.

Сабхишанда 20 гаран паар гуталай захил үгтөө. Мүн оёдолшон-мастершье һайса ажаллаба.

Хабарай урин дулаахан үдэрнүүдэй ерэхэ бүри ажалшад арһан гуталай, хүнгэн хубсаһанай захил ехээр хэдэг болоо. Хүн зоной ажаһуудалай али бүхы хэрэглэмжые бүрин хүсэдөөр хангахын тула нүүдэл мастерскойн мэргэжэлтэд анхаралтай һайнаар ажаллана.

А. НАГАСЛАЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оёдолшон А. Е. Гордеева «Маяк» колхозой гэшүүн Мария Яньковагай захиһан хубсаһанай хоёрдохи хэмжүүрые абажа, бэедэнь таарууулжа, шалгажа байна.

Авторай фото.

ҮНДЭҺЭН СОЁЛНАЙ ҮШӨӨ ЕХЭЭР ХҮГЖЭХЭЛ

Загир ИСМАГИЛОВ, композитор, Башкирай АССР-эй арадай артист, КПСС-эй XXIII съездын делегат

Манай партиин XXIII съезд гайхалтай хани халуун оршон байдалда, хэрэг бүтээсэтэйгөөр үнгэрөө гэжэ нэн түрүүн тэмдэглэхэ байнаб. Үгэ хэлэһэн хүнүүд тон шухала шэнжэлхы асуудалнуудые табяа. Үлүү ехээр гоёохо, дээгүүр абхуулха ябадал байгаагүй. Коммунизм байгуулха хүшэр хэрэгтэ манай арадай түйлаһан амжалтанууд съезд дээрэ тон үнэн сэхээр сэгнэгдээ. Мүн тэрэнэй хажуугаар дутуу дунда зүйлнүүдые нюур сахилтагүйгөөр сэхэ шүүмжэлһэн.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй ажал ябуулга партиин съезд дээрэ үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Теэд тиимэ байншьегүй яахаб даа. Манай зохёохы бэлигтэй хүдэлмэрилэгшэд совет арадай урдаа табидаг тэдэл үг зорилтые бэелүүлхэ ха юм. Партийна гүн гүнзэгы үзэл бодол баримталһан уран зохёол, искусство арад зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ асари ехэ хүсэтэй зэбсэг болоно.

Советскэ Союзай бүхы республикануудай соёл сурталай олон хүдэлмэрилэгшэд съездын хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Эндэ би уран зохёолшодтой, композиторнуудтай, уран зураашадтай уулзааб. Тэдэнэр тон омог дорюун шэнжэтэй ябаад һэн. Тэдэнэрэй зохёон байгуулхы зоригжолоор нэбтэрэнхэй байһые мэдээб. Хүн бүхэн арад зонойнгоо байдалые харуулһан һайн һайхан зохёол бэшэхэ, бүтээхэ зорилготой. Энэнь ехэл һайн!

Манай совет соёл болбосорол олон үндэһэ яһатанай ха юм. Энэмнай аха дүү нэгэ бүлэ боложо хамтарһан арадуудай дабтагдашагүй баян соёлые харуулһан, элдэб янзын гайхалтай уран нарин маягтай асари ехэ урасхал мүн. Олон үндэһэ яһатанай соёл болбосоролой энэ арюун һайхан нэгэдэлынь—Коммунис партиин хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлдэг арадуудай хани нүхэсэлэй бодото хараа шугам мүн. Минии ороной жэшээ дээрэшье сэсэн мэргэн ленинскэ национальна политикын һайн һайхан нүлөөе хаража болоно.

Революциин урда тээ хаанта Россин захa хизаарта оршодог башкир үндэһэтэн үгытэй ядуу, үлэсхэлэн зоболондо баригдажа, үхэхэ хосорхо түйлдаа хүрөөд байгаа һэн. Агуу Октябриин алтан наран мандажа, манай арад шэнэ, Совет засагай үедэ эрхэ сүлөөтэйгөөр хүгжэн мандаһан түүхэтэй. Башкир орон совет индустриин мүнөө үеын дээдэ хэмжээндэ хүрэжэ, промышленность болон хүдөө ажахынгаа талаар ехэхэн хүгжэлтэтэй хизаар болонхой. Башкир орон Советскэ Союзай нефтиин, химическэ индустриин гол түбинүүдэй нэгэн болоо. Энэнь башкир арадай соёлой хүгжэлтые мүн лэ түрүү зэргэдэ гаргаһан байна. Октябриин революциин урда тээ башкир арад өөрын үзэг бэшэггүй байһан юм. Харин мүнөө үзэг бэшэг мэдэхэгүй нэгэшье хүниие олохогүйт. Манай республикада инженернүүд, эрдэмтэд, зохёон байгуулхы бэлигтэн олон. Хүдөө нютагайшье шэнжэ хубиланхай.

Урдань башкирнууд лимбэһээ ондоо хүгжэмэй инструментгүй байһан юм. Хулһаар хэдэг, дээрэнь табан нүхэ гаргадаг һэн. Би өөрөөшье 8 наһатайһаа хойшо лимбээр наададаг байгааб. Харин мүнөө республикымнай ниислэл хотодо өөрын оперо, балетэй театр бии болонхой. Башкир композиторнууд оперо болон балет, симфони болон кантата, романс болон дуунуудые, инструментээр наадаха хүгжэм зохёодог. Манай республикада хүгжэмэй хоёр училищи, хүгжэмэй 20—30 һургуули бии.

Мүнөө башкир композиторнууд айхабтар ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Нэгэ хэдэн лэ жэшээ харуулһууб. Композитор Нариман Сабитов Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ башкир сэрэгшэдэй гаргаһан баатаршалга тухай балет бэшэжэ байна. Хусайн Ахметов «Фонтан» гэдэг шэнэ опероёо Башкирай нефтьшэдтэ зорюулна. Би манай мэдээжэ поэт Мустай Каримтай хамта совет арадуудай хани нүхэсэл тухай «Гульзифа» гэжэ оперо зохёожо байнаб.

—«Искусство, литературын али нэгэн һалбариин талаар түйлаһан ехэхэн түйлалтануудаараа, гайхамшаг бэлигтэй хүнүүдээрээ омогорходоггүй нэгэшье республика гэжэ манайда байхагүй»,—гэжэ КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл соо хэлэгдэнэ. Арадуудай национальна, тиимэһээ тон ондо ондоо түхэл маягтай соёл социалис удхатай нэгэдэмэл соёл болоно. Совет Социалис Республиканудай Союзай аха дүүтэй бүлэ дотор нэгэдэһэн арадуудай энэ социалис удхатай соёл культурань коммунизм байгуулгын үзэл бодолоор, манай олон үндэһэтэнэй агууехэ Эхэ ороной аша түһа, һалбаран бадаралга тухай хамтын анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй.

Партиин XXIII съезд манай ороной арадай ажахын саашанхи зам тодорхойлхоһоо гадна, соёл болбосоролой гайхамшагта хүгжэлтые зааһан байна. Һайн һайхан хүсэл эрмэлзэлгэдэ батаар найдаха ябадал хангалаг, зохёон байгуулхы нангин зоригжолдо урялдаг искусство, уран зохёолые партимнай хододоо дэмжэдэгшье байгаа, дэмжэхэшье гэжэ мэдэнэбди. Тиимэһээ бидэнэр, бүхы совет республиканудай искусствын ажал ябуулагшад, манай ажабайдалда бии болоһон шэнэ, түрүү юумые нарин хёрхоор харан оложо, бидэнэй ажаһуудал дэлхэйн гоё һайханиие, шэнэ үеын хүнэй үг зорилгые, хүсэл эрмэлзэлэйнь агуу һайханиие бэлигтэйгээр, эли тодоор харуулха ёһотойбди.

(АПН).

ТЕАТР

ХОНХО ЖЭНГИРНЭ, ЖЭНГИРНЭ...

Залуу уран зохёолшо Ц. Галановай «Жаргал» гэжэ пьесээр табигдаһан шэнэ зүжэг харахаа ерэһэн арбаад хүн хилэн хүшэгын ирагдахые хүлеэн ядана. (Зүжэгынь оройдоо дүрбэдэхеэ табигдажа байба).

Пьесэйнь гол удха гэхэдэ, хүдөө нютагта Совет засаг тогтоохын түлөө тэмсэжэ байһан хүнүүдэй хуби заяае, хатуу шанга үедэ хардуулжа мүрдүүлжэ байһан ушарнуудые харуулхаһаа гадна, мүнөөнэй байдалые халта дайрана. Гушаад жэлэй туршада хэлэшэгүй ехэ хубилалта болоо юм аабза. Тэрэ үеын залуушуулынь наһажаал болоо, наһатайшуулынь (Совет засаг байгуулагшадынь) мүнөө сагай бурьялма һайхан ажабайдалые хараха хубигүй гээгдээ.

Ажабайдалай һүлэмхи һэбшээндэ нэрбэгдэн, харгыһаа халууран ябахые уряалнагүй, харин хүнэй сэдьхэл хэзээдэшье гашуудал хохидолой охёор манарха ёһогүй, һайн һайхан ерээдүй тээшэ эрмэлзэн лугшаха зэргэтэй гэжэ дахин һануулна. Теэд энэ һайхан эрмэлзэлгэнь хэр зэргэ бэелүүлэгдээб? Тухайлхада, эсэстэнь хүргэгдөөгүй, аян замайнгаа хахадта һуларшана. Ушар тиимэһээ мизансценэнүүдые (хэрэгтэй, хэрэгшьегүй газартань) хэрэглэхые, гэрэлэйнгээ толые элдэбын үнгөөр һолонготуулхые оролдоо. Дасангай хажуудахи түрисэлдөөн, бэе бэеэ алахаһаа абан аашалалдаһан ой соохи бандидуудай суглаан, артистнуудай нюур шарайе халхалмаар тухеэрэгдэһэн эрьелдэмэл сценын түерөөн өндэ хабсаргагданхай. Энэнь шэнэ арга гү? Тиимэшье гэлэй. Теэд харагшадые һонирхуулхын тула ямаршье удхагүй мизансценэнүүдые, нэгэл тиимэ хашартайгаар һубарилдаһан зүйлнүүдые хэрэглэхэнь баһа хайшаахан ааб?

Хорикин хошуунайхид буһалгаатай байна гэһэн һураг суу Буряад-Монголой управлениидэ дуулдаба. Мэхэ гохын аргаар зоной дунда бэеэ нюужа ябаһан хуушан сагай үлэгдэлнүүд, ламанар юрын хүнүүдые хүдхүүлээд, большевигүүдэй урдаһаа тухирна. Энээниень эблэрүүлхэ, амгалан тайбан байдал түбхинүүлхэ гэһэн даабаритай Вандан Тумуров тиишэ эльгээгдэнэ. Тэрэ—Петроградай большевигүүдтэй сугтаа революционно байлдаанда нэгэтэ бэшэ ябалсаһан, үе сагайнгаа байдалые яһала һайса мэдэхэ ёһотой революционер, ленинец хүн.

Вандан Тумуровые (РСФСР-эй арадай артист Вл. Халматов) «өө-мөөгүй», «дээрэһээ бууһан, дэгнүүл дээрэ унаһан» мэтэ гэжэ абаһаар хэлэмээр. Иимэ бэлэн түхэлэй образые хайшан гээд саашадань хүгжөөхэб, гүнзэгырүүлхэб? Нютагай хүнүүдтэй хөөрэлдэжэ байхыень ажаглахада, түбшэн даруу абари зантай, ямаршье хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр хөөрэхэ шадалтай хүн хэбэртэй. Гэбэшье артист эндэ бэлиг шадабаряа, арга боломжонуудаа хэрэглэхэ аргагүй мухардана. Юундэшьеб артист үйдана, өөрынгөө байрые оложо ядана. Тиигэһэндэнь ехэтэ халагламаар. Вандан Тумуров пьесэй гол персонаж юм. Тиимэһээ хамаг гол үүргыень дааха ушартай байна.

Вандан Тумуров тайшаагай хүбүүн Гарматай (Буряадай габьята артист С. Будажапов), тэрэнэй «үрөөһэн бөөрэ» гэлсүүлдэг Дондогтой (Буряадай габьята артист В. Самандуев) уулзана. Ангиин дайсадтай хөөрэлдэхэнь хэсүү байбашье, партиин түлөөлэгшэ, коммунист гэһэн хүндэтэ нэрээ унагаанагүй. «Харин танай ами наһан манай, коммунистнуудай, гарта» гэһэн тухэлтэйгөөр үзэгдэнэ. Гармаа Дондок хоёр үдэхэ бодохоһоо ходо сугтаа ябаһан. Үнэн сэхэ нүхэд шэнги хөөрэлдөөшье һаа, мүнөө бэе бэедээ этигэнэгүй, халтад гээ һаа, али нэгэнэйнгээ нюрга руу хутага шаахаар зэһэнхэй. Энэ хөөрэлдөөн яһала шанга, удхатайханшье һаань, нэгэл тиимэ «хуурайхан» гэхээр. Мүн нютагай залуушуулай суглаа харуулһан сценэнь дэн лэ хүхиргүй, оройдоо үнэншэмөөр бэшэ. Имэрхүү түхэлэй «хашхараан» байгаашье юм аабза. Теэд үни хада хэрэглэгдэһэн зүйлнүүдые няажархихада һонигүй, харажашье байхада аягүй.

Базарай роль эгээл хүшэр гэжэ һанашатай. Аяар мүнөө болотор билдагууша Дондогые халхалха, Бабуу багшые тэрэ алаа һэн гэжэ досоогоо хададагалаад ябаһандаа сэдьхэлээ зобохо ушартай болоно. Артист Д. Бадмаевай бэлигтэйгээр наадаһанайнь ашаар Базарые хайрлахашье, дурагүйдэхэшье ушартай бологдоно. Гушаад жэлэй үнгэрһэн хойно тэрэ Дондогтой уулзана. Базар тэсэнэгүй. Коммунистын нэрэ бузарлажа ябаһан билдагууша мэхэшэнэй нюур шарай эгээл эндэ элирнэ. Гушаад жэлэй туршада али зэргээр хубилһан хүнүүдэй сэдьхэлые бодотоор харуулхын тула артист бүхэн тэнсэлгүй ехэ оролдолго гаргаһан байна.

Хүсөөр халамда үгтэһэн Долгор—В. Амханова, гэр доторхи ажал хэхэһээ ондоо юумэ мэдээгүй ябаа. Орохо газараа оложо ядахадаа энэ эхэнэр нарай үхибүүгээ Вандан Тумуровай тар дээрэ орхёод тэрьелнэ. Найман жэл үнгэрһэн хойно Долгор Тумуровтай (колхозой түрүүлэгшэтэй) дахин уулзана. Энэ сценэнь илангаяа зүрхэ сэдьхэл доһолгомо. Урданай Долгор мүнөө танигдахаар бэшэ. Зүрхэ сэдьхэлынь мульһэтэһэн, этигэл найдабаряа алдаһан, өөртөөшье, хүнүүдтэшье этигэнэгүй. Теэд яахаб. Ангиин тэмсэл соогуур тээрижэ ябаһан өнэ эхэнэр зэмэтэй гү? Нэгэ хүнэй ажабайдалдахи гурбан шатые ёһотой тодо зүбөөр харуулха гээшэ ушаргүй хүшэр аабза. Гүлмэр жороохон наһанай гэнэн Долгор басаган, ууган хүбүүгээ бөөмэйлжэ байһан залуу эхэнэр, ажабайдалай «халуун шулуу» һайсахан долёожо үзэһэн хүн. Оройдоо хоёр часай туршада гурба дахин хубилха, наадалгынгаа маяг түхэлые хэлэнтэ һэлгэхэ ушар гарана. Тэнсэлгүй ехэ зоболонгой «ашаа зөөжэ» гараһан Долгор—В. Амхановае хайрлахааршье, шаналхааршье байна. Харин эгээл эсэстэнь тэрэнэй образ баларташана бэшэ гү! Юундэ? Хардуулжа, мүрдүүлжэ ябаһан аад, дайсадһаа үһөөгөө абахые эрмэлзэнэшьегүй. Нютагайнгаа түүхэ бэшэхээр тухеэржэ байһан нэгэл тиимэ һанаа амархан эхэнэр харагдаад үнгэршэнэ.

— Ганса нэгэ хүнэй һүгэдэн шүтэлгэ... Үни удаан саг соо үйлэ зоболонтые «үргэлжэ» ябаһан Дугар Зодбоинай (артист Д. Дондуков) харзагы аашаһаа боложо, үнэн сэхэ коммунистнууд урагшата муухай үйлэдэ нэрбэгдэн, нарата һайхан ажабайдалтайгаа сухариттагүй хахасана. Партиин райкомой түлөөлэгшэ (Дугар Зодбоин—Д. Дондуков) хүнүүдтэ этигэнэгүй, өөрыгөөл дээгүүр абхуулхаһаа ондоо юумэ хэнэгүй. Тэрээнтэй арсалдаһан, зүб гэжэ һанаһан хараа шугамаа хамгаалдаг хүнүүд зэмэтэй боложо һалана. Партиин үнэн сэхэ солдат Вандан Тумуров Дугар Зодбоинай хэтэрүү аашые һайн ойлгожо байбашье, тэрэнтэй эрид шууд тэмсэхэһээ айна, өөрынгөө һанамжа хүсэд хэлэнэгүй. Хоёр түхэлэй коммунистнууд хоюулаа партиин хараа шугам бэелүүлхые оролдоно. Эгээл эндэ тэрэ хоёрой хоорондо шангахан лэ тулалдаан болохонь гэжэ хүлеэгдэнэ. Теэд али алиниинь шье драматическа зүрилдөө гаргангүй мухардана. миин лэ «хуурай хобдогоор» шашалдаад үнгэршэнэ. Үни хада жажалагдаһан, шүүһэ шамаея гаэһэн темэдэ Ц. Галановай пьесэ бэшэгдэбшье, нэгэшье шэнэ юумэ нэмэгүй, харин элдэб олон юумые хүдхажархёо. Хүсэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд, ойлгогдосогүй ушарнууд олон дайралдана.

Үшөө мүүнь юуб гэхэдэ, үнөөхил тэнэг ламанараа наадалхаһаа ондоо арга театрайхид олоногүй.

Зүжэгэй гурбадахи үйлэдэ мүнөө үеын байдал харуулха һанаатай. Сэхыень хэлэхэдэ, мүнөөнэй байдалай шэнжэ түхэл элирээгүй, халта мүлтэ дайрагдаһан байна. Гурба дахин хубилха баатай болоһон геройнуудайнь шэнжэ түхэлые оройдоо илгаруулхын аргагүй. Гушаад жэлэй туршада болоһон үйлэ хэрэгүүдые нэгэн доро хамтаруулхань гайтайхан юм бэзэ. Харагшадай зүрхэ сэдьхэлые дайрахаһаа байтагай, нюдэндэшье торсолдохогүй геройнууд олон бии. Жэшээлбэл, Шэрээтэ лама (артист Д. Жалсараев) оройдоо нэгэ мэдүүлэл хэлэхын тула хэрэглэгдэһэн байха. Энэнь ямаршье нүлөө үзүүлнэгүй. Тиихэ үедэ иимэ ушар болоо бэлэй гээд лэ шалтагаалхань баһа хайшаахан ааб.

Жаргалай түлөө тэмсэһэн зарим хүнүүдэйнь образ бэлиг шадабаритай артистнуудай ашаар яһала тобойн гараа. Театрай ехэхэн оролдолго гаргаһаниинь арсашагүй. Гэбэшье энэнь театрай уран бүтээлэй алтан жасада онсо нэмэри болохогүй ха гэжэ һанамаар.

К. АНДРЕЕВ,
М. ОСОДОЕВ.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

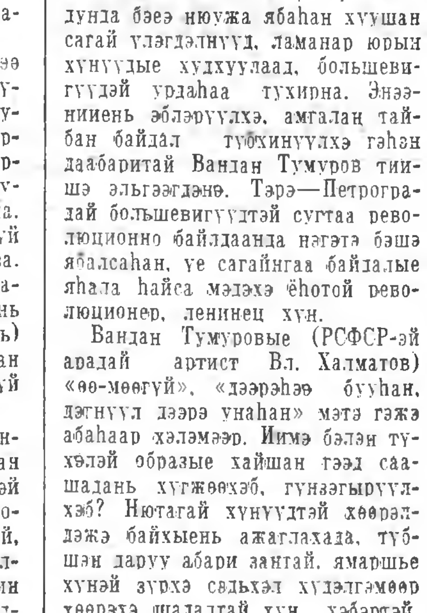

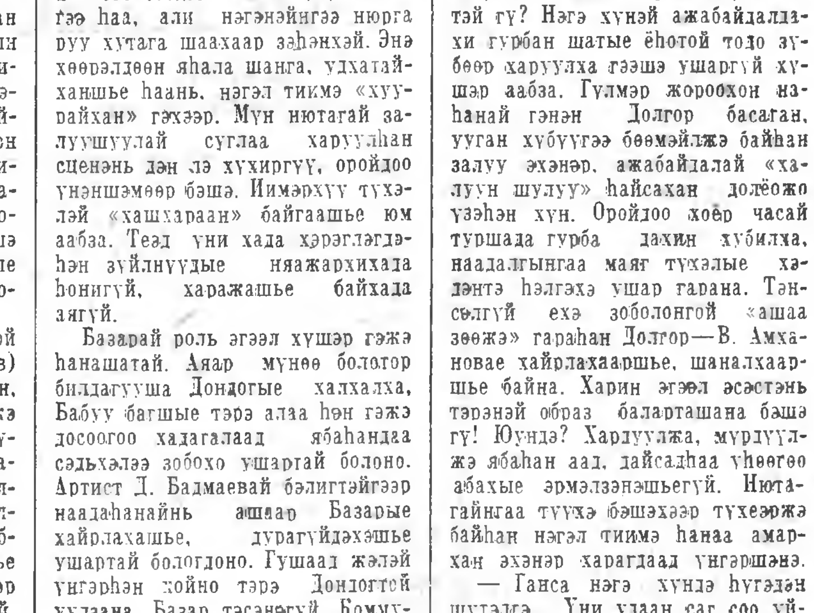

1. МОСКВА. СССР-эй арадай ажахын түйлалтануудые харуулдаг выставкэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: МАЗ-856 прицептэй МАЗ-500 гэдэг автомобильһаа бүридэһэн автопоезд. Энэнь 17 тонно ашаа тээхэ хүсэтэй юм. Иимэ автопоезднууд 1965 ондо Минскэ автозаводһоо олоор бүтээгдэн гаргагдажа эхилээ һэн.

ТАСС-ай фотохронико.

2. ТУРКМЕНИИН ССР. Сумбарын губи талада хабарай дулаан, сэлмэг тунгалаг үдэрнүүд эхилэнхэй. Миндаль, хадын мойһон, зэрлиг груша сэсэглээ. Шэмэтэ үбһэ ногоогоор бүрхөөгдэһэн Хорасанай хада уулын хаяагаар колхозой меринос хонид миралзан бэлшэжэ ябадаг.

Какаралинска районой «Победа» колхозой уран һайханай бүлгэмэйхид мүнөөдэр хонишодто айлшалжа ерэнхэй.

ТАСС-ай фотохронико.

3. Ташкентһээ 60 километр газарта Узбекистанай үнгэтэ металлургиин түб—Алмалык хото оршодог. Эндэхи омогорхол болоһон Алтынтопканска полиметаллическа комбинат оронойнгоо арадай ажахыда улам ехэ туулга, цинк, зэд, химическэ продукци үгэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ руда малтан абалгань хоёр дахин ехэ болоо. Коммунис нэрэдэ хүртэһэн Курганшинканска уурхай мүрысөөндэ эрхимлэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Курганшинканска уурхайн рудае шанаржуулгын фабрикада абаашажа байхань харуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

ХИЛЫН САANAХАА

РАДИО ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН

Совет космонавт—Парижай айлшан

ПАРИЖ. (ТАСС). «Замбуулинай ябаган аяншан» гэлсүүлжэ анха түрүүн нэрэеэ нэрлүүлһэн Алексей Леонов һаяхан Франциин ниислэл хототой танилсаа. Харалгаһ үдэр байбашье һаань, ниислэл шадарай Коломб нютагай хүн зон Парижай «улаан бүһэлүүрэй» ажалшадтай уулзахаяа ерэһэн совет космонавтые амаршалхын тула мэрэй байшангай дэргэдэ сугларба.

Олон зоной дунда бишыхан улаан тугууд заха зайгүй улайран харагдана, фотоаппарадуудай гал ялабхина... Алексей Леонов сугларһан зоной урда үгэ хэлэхэ зуураа, Коломбын хүн зондо бүхы совет космонавтнуудай үмэнэһөө амаршалга хүргөөд, совет хүнүүдэй хани барисаанай халуун мэдэрэл дамжуулаа. Удаа тээнь совет айлшан мэрэй уряалаар нютагай эхин һургуулида айлшалба.

Митинг болохол байха

ПАРИЖ. (ТАСС). КПСС-эй XXIII съездын дүнгүүдтэ зорюулагдаһан митинг апрелиин 21-дэ үнгэргэхын тула Спортын ордониие Франциин Коммунис партида үгэхэеэ Парижай засагаархид арсаһан байна. «Энэ хэмжээн юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, ганса хүнэй зонхилдог засагай ажал ябуулагшад сүлөө гэдэгые тон жэгтэйгээр ойлгоно» гэжэ ФК-гэй тунхаглаһан мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

Тиибэ ябашье, апрелиин 22-то «Мютюалите» зал соо митинг болохол байха. «Парижай, мүн ойро тойроной олон мянган эрэшүүл, эхэнэрнүүд, хүбүүд болон басагадай жагсаал Советскэ Союзай Коммунис партитай хани барисаатай, һанал нэгэтэй байһанай демонстраци болон бадарха».

Угандын парламентда

КАМПАЛА. (ТАСС). Эндэ Угандын национальна суглаанай онсо яаралтай сесси нээгдээ. Энэнь орон доторхи феодальна хархис этэгээдүүдэй хорото үгэсэлгын элирүүлэгдэһэнэй, Угандын конституциие премьер-министр Милтон Оботе гэгшын саг зуура вогсооһоной һүүлээр зарлагдаһан Угандын парламентын түрүүшын сесси болоно.

Оботе заседани дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, конституциин ябуулгые саг зуура болюулха, правительствые тарааха баатай болоһон шалтагаануудаа парламентын депутадуудта тайлбарилба. Тусхайлан хэлэбэл, президент байһан Мутеса гэгшэ гүрэнэй урбалта хэхын тула Уганда худар сэрэгүүдээ эльгээхыень гуйжа гадаадын хэдэн гүрэнүүдтэ хандаһан юм ха.

Премьер-министр оронойнгоо шэнэ конституциин проектые депутадуудай анхаралда дурадхаба.

Конституциин проектын ёһоор, Уганда хадаа унитарна (нэгэдхэмэл) гүрэн болохо. «Уганда тус тус королевствэнүүдэй, княжествануудай федераци байхаяа болихо, арад зон нэгэдхэгдэхэ»,—байна гэжэ Оботе онсолон тэмдэглэбэ. Ороной президентые гүйсэдхэхы засагтай болгохо, түбэй правительствын засагые үргэдхэхэ гэжэ шэнэ конституциинь проект соо мүн лэ хараалагдана.

Угандын национальна суглаан шэнэ конституциин проектые һайшааба.

Эндэхи парламент премьер-министр Оботее ороной президент болгоод, тэрээнһээ шахаа тангаригыень абаа.

Засаг захиргаанда эсэргүү демонстраци болобо

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Урда Вьетнамдахи хоёрдохи хото болохо Да-Нангда апрелиин 16-най үдэр правительствада эсэргүү 3 мянган хүнэй хабаадалгатай митинг болоо. Тэрээндэ хабаадагшад һүүлээрнь городой үйлсэ гудамжануудаар ябаһан байна.

АП агентствын корреспондентын Да-Нангһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, демонстрантнууд (эдэнэй дунда граждан правительствын олон алба хаагшад бии байгаа) сэрэгэй хунтын правительствын дары тушаалһаа буухые, граждан правительство тогтоохо зорилгоор бүгэдэ ниитын һунгалта дары хэхэ эрилтэнүүдые табиһан бэшэгүүдтэй плакадуудые баринхай ябаба. Ойрын 3—5 һарын турша соо бүгэдэ ниитын һунгалта үнгэргэхэбди гэжэ найдуулһан правительствын декредэй копиие энэ демонстрацида хабаадагшадай нэгэн галдаа.

Да-Нангда нэгэдэхи армейскэ корпусой штаб байдаг юм. Энэ корпусой командирай тушаалһаа генерал лейтенант Нгуен Тянь Тхи гэгшые мартын 10-да түбэй правительствын гаргаһан ушар правительствада эсэргүү ехэ демонстрацинуудаар, забастовконуудаар орон дотор угтагдаа. Нгуен Тянь Тхи үсэгэлдэр анха түрүүшынхеэ Нгуен Као Ки гэгшын правительствые буруушааһан үгэ хэлээ. Һунгалта үнгэргэхэбди гэһэн правительствын найдуулга бирагүй байна, энэ правительство тушаалһаа дары гаража арилха ёһотой гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

1-дэхи армейскэ корпус Да-Нангһаа гадна, Гуэ хотые эзэлбэ. Тэндэ мартын 10-һаа хойшо студентнэрэй, буддистнуудай демонстраци ходо болоно. Эдэнь Урда Вьетнамай политическэ ажабайдалдахи шухала ушар байдал гэжэ харагдана.

Хада майлын хүндыгөөр...

Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур.
1966 оной апрелиин 19.

Правительство эмхидхэхыень Паасиодо даалгагдаа

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Финляндиин президент У. К. Кекконен шэнэ правительство эмхидхэхыень парламентын шэнэ түрүүлэгшэ, социал-демократическа партиин түрүүлэгшэ Р. Паасиодо даалгаба.

Генерал Ареф—Ирагай президент

ЛОНДОН. (ТАСС). Ирагай армиин генеральна штабай начальник генерал-майор Абдель Рахман Мухаммед Ареф Ирагай президент болон нэгэн дуугаар һунгагдаа гэжэ Рейтер агентство мэдээсэбэ. Генерал Ареф хадаа апрелиин 13-да вертолёдой усалда ороходо наһа бараһан Ирагай президент Абдель Салям Арефэй дүү болоно.

Булимтарагшад бута сохюулна

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ армиин отрядууд американска нэгэ батальонһоо, Сайгоной сэрэгүүдэй батальонһоо, Урда Корейн сэрэгэй хэдэн подразделенинүүдһээ бүридэһэн дайсанай сэрэгүүдэй колоннодо апрелиин 11-дэ добтолһон юм. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эндэхи патриодууд американска батальониие бүрин бута сохёод, дайсанай бусад подразделенинүүдтэ хүндэ гэмтэл хохидол ушаруулһан байна. Олон буу зэбсэг, ехэ һомо хэрэгсэл буляан абтаа.

Нэмэлтэ хүсэ эльгээнэ

ПАРИЖ. (ТАСС). Урда Вьетнамда ерэһэн Урда Корейн үшөө нэгэ полк апрелиин 16-да Куйиненэй портдо буужа эхилээ гээд Франс Пресс агентствын корреспондент Сайгонһоо мэдээсэбэ. Нэгэ үдэрэй турша соо 5 мянга шахуу солдат ба офицернүүд тэндэ бууха ёһотой юм ха.

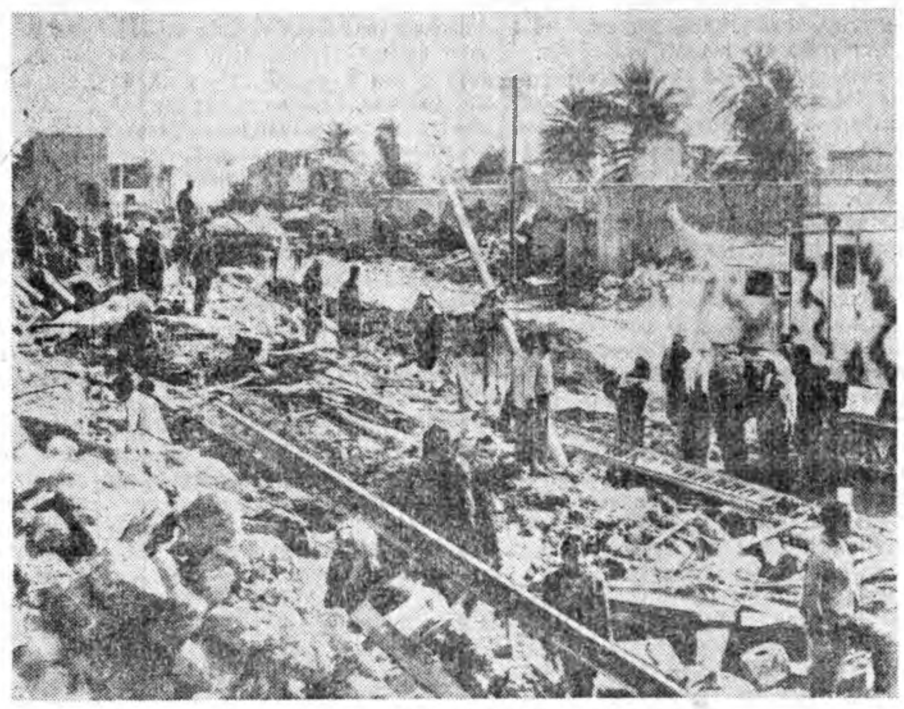

ИОРДАНИ. Ороной Урда зүгэй районуудта 13 часай турша соо аадар бороо адхараа. Тэрэнэй удаа ехэ үер болоод, гансахан Маан хотодо 60 шахуу хүн үхэһэн, хэдэн зуугаад хүн шархатаһан, 3 мянга шахуу хүн гэр байрагүй үлэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үерэй болоһон райондо абаралгын, һэргээн бодхоолгын хүдэлмэри хэгдэжэ байна.

ЮПИ—ТАСС-ай фото.

КЕНИДЭ ШЭНЭ ПАРТИ БИИ БОЛГОГДОО

ЛОНДОН. (ТАСС). Кениин һунгагшадай африканска парти (КАПЕ) гэжэ политическэ шэнэ парти Кенидэ эмхидхэгдээ. Энээн тухайдань Рейтер агентствын корреспондент Найробиһоо мэдээсэбэ. КАПЕ-гэй саг зуурын президент О. Маренья политическэ шэнэ эмхиин тогтоогдоһон тухай үсэгэлдэр соносхоод, энээниие эмхидхэгшэд шэнэ политическэ партиие толгойлхыень Кениин вице-президент байһан Огинга Одингада гуйлтатайгаар хандаа гэжэ мэдүүлбэ.

Огинга Одинга правительствын гадаадын, дотоодын хараа бодолые буруушаадаг байһан дээрэһээ апрелиин 14-дэ, Кениин вице-президентын тушаалһаа бууһаад, Кениин африканска национальна союз гэжэ партиһаа гараха тухайдаа соносхоһон юм.

НАЙРОБИ. (ТАСС). Кениин политическэ элитэ мэдээжэ хоёр ажал ябуулагшад даажа байһан правительственна тушаалнуудһаа гарахамнай гэһэн мэдүүлгэнүүдые президент Кениатада барюулаа. Энээн тухайдань Кениин информационно агентство апрелиин 16-да мэдээсэбэ.

Эдэнь хэд бэ гэхэдэ, вице-президентын канцелярида министрэй орлогшын тушаал даадаг Мунья Вайяки, финансын министрэй орлогшо Том Окелло-Одонго гэгшэд болоно. Эдэнэр — политическэ, экономическа үндэһэн асуудалнуудаар правительствын политикые буруушааһанай тэмдэг болгон республикын вице-президентын тушаалһаа һаяхан гараһан Огинга Одингын тала баридаг мэдээжэ хүнүүд юм.

«УЛЭСХЭЛЭНГЭЙ ОРОН»

ВАШИНГТОН. (ТАСС). «Итали, Австри, Швейцариин хамта дээрээ эзэлдэгэй шэнээн газар дээрэ 17 миллион американецууд амяарлан тусгаарлагдаһан, үлэсхэлэн хооһон байдалтай байдаг юм. Энээниие аппалачимуудай территори гэжэ нэрлэнэбди»—гэжэ АФТ-КПП гэдэг профсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшын туһалагша М. Станли «Аппалачи—үлэсхэлэн хооһон байдалтай арал» гэһэн статья дотороо бэшэнэ.

Тэрэл номертонь американска мэдээжэ социолог М. Харрингтоной «Үлэсхэлэнгэй орон» гэһэн статья тунхаглагданхай. Засагай газарһаа тунхаглагдаһан мэдээнэй ёһоор, Америкэдэ үгытэй ядуу байдалтай 32 миллион хүн бии гэжэ хэлэгдэнэ. Харин Харрингтоной бэшэһэнэй ёһоор, США дотор 50 миллион хүн үгытэй ядуу байдалтай байна. Президентын дэргэдэхи экономическа соведэй элидхэлые үндэһэ болгон, ядуу түлюүр американецуудта үзүүлэгдэдэг туһаламжа тухай тоо мэдээнүүдые Харрингтон дурдаба. Тиихэдээ энэ «туһаламжын» программын худал хуурмаг, хооһон номнол байһыень элирүүлбэ.

ЮРТЭМСЭ ДЭЭРЭ ЮУН БОЛОНОБ

Кризис үргэлжэлһөөр

Урда Вьетнамай бүхы томо городуудта буруушаалтын хүсэн түгэс хүдэлөөн үргэлжэлһөөр һараһаа үлүү саг болобо. Сайгон, Гуэ, Да-Нанг городуудта илангаяа шахардуу шанга байдал тохёолдонхой. Правительствада эсэргүү, Америкэдэ эсэргүү уряалтайгаар бодоһон городуудай хүн зоной хүдэлөөе Сайгоной бүлэг засагаархид «коммунис шэнжэтэй» гэһэн нэрэ зүүлгээ, харин тиихэдэ премьер Као Ки Да-Нанг, Гуэ городуудые хүсөөрөө сүлөөлхэ» гэжэ үгэеэ үгөө юм. Сэрэгэй бүлэг засагаархидые толгойлогшо Ки энэ долоон хоногой туршада ухаа мэдээгүйгөөр заналта хэжэ, хүн зоной хүдэлөөе номгоруулхын тула яаралтайгаар сэрэг эльгээжэ гү, али «һунгалтанууд», «конституци», «граждан правительство» тухай худал үгэнүүдые дэлгээжэ байгаа.

Арадай зэбүүрхэлэй долгин үдэрһөө үдэртэ һүжэрэн дэлеэ. Городуудай олониитэ хүн зоной хүдэлөөн Урда Вьетнамай бүхы арадай хуулита эрилтэнүүдые тодорхойлно. Урда Вьетнамай түрүү хүсэнүүд США-гай үүдхэһэн эзэрхэг түримхэй дайнда эсэргүү, Сайгоной бүлэг засагаархидые хамгаалжа байһан США-гай правительствада эсэргүү, бодото демократическа правительство байгуулхын түлөө тэмсэнэ.

Правительствада эсэргүү үзэгдөөгүй үргэн хүдэлөөнһөө айжа, сэрэгэй хүтэлбэрилхы бүлэг засагаархид мэхэ гохо хэрэглэнэ. Урда Вьетнамай «президент» генерал-лейтенант Нгуен Ван Тхиеу ойрын гурба-табан һарануудай туршада орон дотор «бүгэдэ ниитын һунгалта» үнгэргэхэ тухай декрет батлаба. Энэ документын баталалтые Тхиеу бүгэдэндэ мэдээжээр гэхэ гү, али «национальна политическэ конгресс» гэдэгтэ хабаадагшадай байхада үнгэргөө. Америкын жадын хүсөөр үлхэлдэжэ байһан Сайгоной гүримда эсэргүү арадай хүдэлөөнэй саашанхи ургалтые таһалдуулха зорилготойгоор апрелиин 12-то энэ «конгресс» байгуулагдаһан юм.

Энэ национальна политическэ конгресс дээрэ уригдаһан хүнүүдэй оройдоол хахадынь байлсаа. Эдэ ямар хүнүүд бэ гэхэдэ, Сайгоной бүлэг засагаархидай хүлһэншөд — политика номногшод байлсаа юм. Ерээдүйн һунгалта тухай декрет баталхадаа, Сайгоной гүрим толгойлогшод сэрэгэй бүлэг засагаархидта эсэргүүсэгшэдэй һанааень заһаха ээлжээтэ һэдэлгээ хэбэ гээшэ. Хэрбээ эдэ һунгалтанууд болоошье һаа, Урда Вьетнамай арадта юушье үгэхэгүй. Юундэб гэхэдэ, эдэ һунгалтанууд тус оронииe американхидэй эзэрхэн байһан оршон байдалда үнгэрхэ байна бшуу. Энэ ушарта ехэдээл һаа, хархисуудай үгэ дууластай үшөө нэгэ орган болохо «конституциин тухэлтэй ассамблей» байгуулгада Урда Вьетнамай арад найдаха болоно.

Нато Бонной түсэбүүд соо...

НАТО доторхи зүрилдөөнүүдые нэгэ талаһаа Франциин, нүгөө талаһаа Хойто Атлантическа пактда хабаададаг нягта нэгэдэлтэй бүлэг гүрэнүүдэй хоорондохи зүрилдөөн шэнгеэр баруунай пропаганда харуулхые оролдоно. Теэд эдэ бүлэг гүрэнүүдэй нягта нэгэдэл имагтал гадаада талын политическэ худал үзэгдэл мүн. Ушар юуб гэхэдэ, НАТО-дохи кризистэ, жэшээлхэдэ, Бельгиин гү, али Голландиин зүгһөө хандалга Англиин гү, али Португалиин хандалгаһаа тад ондоо юм. Тиихэдэ Баруун Германи энэ талаар бүри ондоо онсо һуури эзэлнэ. «Пари-жур» гэжэ Франциин газетын тон зүбөөр тэмдэглэһэнэй ёһоор, «федеральна правительство Хойто Атлантическа бүлэглэлдэ болоожо байһан арсалдаануудые хананһгяар хүлеэн абахатайгаа хамта һанаагаашье зобохо ябадалые гаргана».

Рейндэ юун тухай һанаагаа зободогыень таажа ядахаар бэшэ. Гадаадын политическэ ябуулгадаа эзэрхэг түримхэй шэнжэтэй үһөө хяһаагаа абаха гэһэн хараа шугамые үсэд нэтэрүүгээр баримталжа байһан Бонн НАТО-е байлгаха, бэхижүүлхэ гэнэ. НАТО халаа түүхэдэ мэдээжэ бүлэглэлнүүдэй эгээн эзэрхэг түримхэйнүүдэй нэгэнинь мүн болоно. Баруун Германиин хүтэлбэрилхы бүлэг хүнүүдэй зүгһөө НАТО-дохи кризисэй хурсадалгада һанаагаа зобохонь эгээл энээгээр лэ тайлбарилагдана. Хойто Атлантическа пактын союзнигуудай хоорондохи арсалдаан Бонндо үнэхөөрөөл һанааень дүүргэнэ. НАТО-до байгаад, Баруун Германиин хубилһан тухай һанаад үзэгты. Табяад онуудай үедэ Баруун Германиин нэгэ газетын бэшэһэнэй ёһоор, «түрүүшээр НАТО-гой үүдые аргаахаар тоншолго», мүн гурбадахи үүргые дүүргэхээр гү, али үүдэнэй саанашье байхаар бэлэн байһан тухайгаа богоол янзаар мэдүүлгэ, тиигээд «бүри ехэ тушаал» эзэлхэ гэһэн эрмэлзэлгэ, тэрэнээ бэелүүлһэн ушар Баруун Германиин ямар һэдэлгэтэй байһыень элирүүлнэ. Һүүлэй һүүлдэ Германиин Федеративна Республикын зүгһөө НАТО-гой ударидахы тушаалнуудые эзэлжэ, энээгээрээ энэ эзэрхэг түримхэй бүлэглэлдэ хабаадагшадые сэрэгэй талаар булижа гараһан бэлэй. НАТО-до Бонной зүгһөө иигэжэ булюу һайн байдал эзэлһэн ушар айлгаха, мэхэ гохо гаргаха, зүрилдөөн ба арсалдаануудые хэрэглэхэ ябадалда үндэһэлнэ. Эгээл тиимэһээ федеральна правительство юундэ дахин иимэ байдал хэрэглэжэ шадахагүйб? Тэрэ саана Вашингтон энээн тухайнь онсолон иигэжэ тэмдэглэнэ ха юм: «НАТО-е бэхижүүлхэ» асуудалаар Вашингтон эгээл мүнөө үедэ Европодо өөрынгөө эгээн дүтэ союзник болохо Баруун Германида этигэн найдана. Холбоото Штадуудай гүрэнэй секретариин орлогшо Джордж Болл үгэдөө оруулдаг гол хүнинь байһан хадаа Европын оронуудаар ябажа байха үедөө Америкэ—Баруун Германи хоёрой дүтэлһэн тухай гэхэ гү, али Вашингтон—Бонн хоёрой гол хүсэн болоһон тухай һануулһан байха юм.

Франциин меморандумда харюу үгэхэеэ бэлдэжэ байхадаа, Бонн хурса, зүрюу юумэнүүдыень нэтэрүүгээр баларуулһан юм. Тиихэдээ НАТО-гой бүридэлые хубилгаха талаар өөрынгөө һэдэлгые нюужа, энэ сэрэгэй бүлэглэлэй «шухала» тухайе, «зүүн тээһээ гараһан аюул» гэдэгэй үмэнэ энэ бүлэглэлые бэхижүүлхэ тухай онсолон тэмдэглэһэн юм. Теэд худал хуурмагай эли болохонь мэдээжэ ха юм даа. Баруун Германида хирэ хирэ болоод бии болодог элдэб янзын мэдээсэлнүүдые шэнжэлхэ болоо һаа, НАТО-е шэнэлэн хубилгаха талаар Бонной бодото түсэбүүдэй зариманиинь элитэ болоно. «Ди Вельт» гэжэ нүлөө ехэтэй газетын гэршэлһэнэй ёһоор, федеральна правительство «НАТО-гой саг үргэлжын бүлэг» гэдэгые хубилгажа, «генеральна штабаар» һэлгэхэ эрилтэ табина. Саг үргэлжын бүлэг гээшэ Хойто Атлантическа союзай командалдаг орган мүн. Тэрээндэ Америкын Холбоото Штадууд, Великобритани, Фанци ородог юм. Бонной бодолой ёһоор, энэ генеральна штабта Баруун Германи тэгшэ эрхэтэй байха ёһотой болоно. Тиихэдээ энэ штабай бэелүүлхэ үүргэ тухай заабариие Рейндэ бэлэдхэжэ байна. НАТО-гой командалдаг шэнэ орган сэрэгэй стратегиин ядерна болон юрын түсэб бэелүүлхэ, «уласхоорондын кризисүүдые усадхаха талаар ябуулга хэхэ гэхэ мэтэшэлэн хэмжээнүүдые бэелүүлхэ ёһотой». Эдэ түсэбүүд эзэрхэг түримхэй удхатай байһанаараа тон эли тодо болоно.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Лондоной ушарал

Родезиин кабинедэй заседанида һаяхан ошожо ябахадаа, Ян Смит Аюулгүйн Соведэй һаянай шиидхэбэриие «шог наадан» гэжэ нэрлэһэн байна. Энэ шиидхэбэри Лондондо хүсэ хэрэглэхэ, Мозамбигай порт болохо Бейрадаар дамжуулан, Родезидэ нефть абаашалгада һаад хэжэ шадаха эрхэ үгэнэ ха юм гэжэ тэрээндэ хандаһан журналистнуудай асуудалда Ян Смит иигэжэ мэхэтэйгээр харюусаа: «Байтараа харана бэзэбди».

Англиин иимэ бүдүүлиг ябуулганuудые шоо үзэжэ байһан үндэһэ яһа илгааша Ян Смидэй энэ үгэ бодото үндэһэтэй юм. Энэнь юуб гэхэдэ, лейбористнуудай правительствын һайрхаһанай ёһоор, Урда Родезидэ экономическа хашалта үзүүлхэ тухай үгэнь худал хуурмаг байшоо. Родезиин хуулита бэшэ гүрим адагай сагта мартын 31-дэ усадхагдаха гэхэ гү, али Англиин парламентда һунгалтанууд эхилхэ багта усадхагдаха юм гэжэ лейбористнуудай толгойлогшод найдуулһаниинь мэдээжэ. Энэ найдуулганууд буруу һүрэжэ, гансал һайрхалта болошоо Британиин правительствын эгээл сантай юумэниинь — Солсберидэ нефть абаашалгада хорюул табиха ябадал буруу һуроо. Нефтиин хүсэтэ эзэд, тэрэ тоодо Англиин эзэд, энэ үндэһэ яһа илгадаг гүрэниие нефтеэр хангаһан зандаа. Хэрбээ Лондон,тэрэнэй союзнигууд Родезидэ нефть үгэхэгүй гээ һаа, Бейра портдо нефть абаашадаг компанинуудай списогые харахадань, хүндэ бэшэ байгаа ёһотой. Энээн тухай Урда Родезиин правительствада хабаадагша, Салазарай хүтэлбэрилдэг Португалиин түлөөлэгшэ Смит мэдүүлһэн юм. Тэрэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида Англиин зүгһөө үүдхэһэн мэхэ гоходо мүнөө үедэ орохогүй гэжэ бодоһон байгаа.

Аюулгүйн Соведтэ Родезиин асуудалнуудые шууятайгаар табихадаа, Смидэй гүрим тушаа Англиин зүгһөө ямаршье ябуулга хэлэггүй байһан ушарые далдалха гэжэ лейбористнуудай дипломати найдаһан юм. Нүгөө талаһаа, Африкын бэеэ даанхай гүрэнүүдэй зүгһөө үнинэй баалхагдадаг зэбсэгтэ хүсэ хэрэглэхэ хүрэтэр хэмжээнүүдые абаха гэһэн эрилтые гансахан Бейра порт ашаа ехэтэй гэһэн асуудал болгохые һэдэһэн ушар болоно. Англиин политигууд ООН-до өөһэдтөө ашатай шиидхэбэри гаргуулаа. Теэд Родезиин шууятай түүхые тэдэнэр нюужа шадаагүй, энэ түүхын түлөө тэдэнэр лэ харюусалгатай юм.

Гадна Родезиин үндэһэ яһа илгадаг правительствые бодотоор хохидуулха гэһэн удхатай юумэ Лондон хэзгүй гэжэ һүүлэй үдэрнүүдэй баримтанууд гэршэлнэ.

Эгээл тиимэ дээрэһээ Ян Смит лейбористнуудай политигуудай ябуулгые энеэдэн болгохо бүхы үндэһэтэй байна ха юм. Урда Родезиин үндэһэ яһа илгадаг гүримые ганса Англи бэшэ, мүн баруунай бусад оронууд хамгаалжа байдаг юм. Һүүлэй сагта мэдээжэ болоһоной ёһоор, Родезиин армида алба хэхээр абтаһан офицернүүдэй олонхинь бундесверэй офицернүүд болоно. Тэдэнэр ябаган сэрэгэй частьнуудта, агаарай сэрэгэй хүсэнүүдтэ, арминуудай штабуудта олоороо бии болонхой. Солсберидэ Конгоһоо, мүн бусад оронуудһаа сагаан шарайтай хүлһэншэд ерэжэ байна. Ян Смидэй правительство ухаа мэдээгүүгээр зэбсэгжэжэ байнхай. Баруун оронуудһаа, тэрэ тоодо Англиһаа, буу зэбсэг, сэрэгэй хубсаһа хунар Ян Смит абана. Родезидэ үндэһэ яһа илгадаг гүримай үгы болохо тухай лейбористнуудай политигуудай домог үнэн байдал дээрээ иимэл даа.

Ф. СЕЙФУЛЬ-МУЛИКОВ.
(ТАСС).

АРХИВУУДЫЕ—ОЛОНИИТЫН ХИНАЛТАДА

Түүхын, культурын болон ажахын байгуулалтада документальна үнэтэ материал бологшо архивуудые һайнаар хадагалха, гүрим... тай болгохын зорилгоор республикымнай Министрнүүдэй Совет... Буряадай облпрофсовет байгаа... оной февралиин 15-һаа июлиин... хүрэтэр архивуудые ниитын х... ралга соносхоһон байна. Тэрэниие үнгэргэхын тулада партийна, советскэ, комсомольско органуудай... мүн олониитын түлөөлэгшэдэй... граждан дайнда хабаадагшадай... бүридэһэн тусхай комисси байгуу... лагданхай.

Ниитын харалга үнгэргэхэ ту... хай тогтоол хадаа архивуудай... документальна материалнууд... ойрын саг соо эмхи гүримтай бол... гохые республикын эмхи зургаа... нуудай, предприятинуудай, колхоз... болон совхозуудай хүтэлбэрилэг... шэдые уялгалһан байна.

Республика соомнай архиву... дай хэрэгэй хангалтагүйгөөр х... дагалагдажа байһыень тэмдэглэ... шухала. Гэбэшье орон дотор ар... хивуудай хэрэгүүдые һайжаруул... ха тухай СССР-эй Министрнүү... дэй Соведэй заабари бэелүүлхы... тула республикын гүрэнэй архив... хүдэлмэрилэгшэд республикын ар... хивуудай, мүн ведомствын архи... вуудай хүдэлмэриие һайжаруулх... талаар горитой хүдэлмэри хэжэ... байха юм. Тиигээ тиитэр респуб... ликын зарим эмхи зургаануудта... предприятинуудта, колхоз, совхо... зуудта тэдэ материалнуудые х... дагалалга тиимэ һурхэй бэшэ.

Зарим колхозууд томодхогдо... доо гү, али совхоз болгогдоходоо... тиимэ документальна материал... нуудаа үгы хэжэрхиһэн ябадал... үзэгдэнэ. Түнхэнэй, Захааминай... Загарайн, Зэдын, Ахын аймагуу... дай олохон ажахынууд эмхидхэг... дэһэн сагһаа хойшо бэшэгдэһэн... документальна материалнууд... гүрэнэй хадагаламжада нэгэтэшье... үгөөгүй байха. Тиимэһээ тон үнэ... тэ, түүхэдэ оромоор материалнууд... хаягдашаһан байдаг гээшэ. Ниимэ... ушар гүрэнэй зарим эмхи зургаа... нуудта үзэгдэнэ.

Архивуудые ниитын харалга... үнгэргэлгэдэ олониитые үргэнөөр... хабаадуулан, тэрэ хүдэлмэриие... эмхитэйгээр ябуулжа, амжалта... тайгаар дүүргэхэ тон шухала.

Т. БАЗАРОН,
республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи архивай таһагые даагша.

УРАН БЭЛИГТЭН ТОДОРНО

Аймагай һургуулинуудай ура... һайханай бүлгэмдэ хабаадагшад... бэлэдхэһэн наада харалга Бэшүү... тосхоной Соёлой байшангай сцена... дээрэ гурбан үдэрэй туршада ү... гэлжэлбэ.

Конкурсын харалгада аймаг... 15 һургуулиин, мүн Бага-Куна... лейн хүүгэдэй байшангай ура... һайханай бүлгэмүүдһээ 1200 са... модеятельностиин артистнар х... баадалсаа. Олон янзын программа... тай, бэрхээр наадаһаараа Бэшүү... рэй дунда һургуулиинхид конкурс... до түрүү һуури эзэлһэн байна. Хоёрдохи һуурида Шэбартын ду... да һургуулиинхад гараба. Наймаа... жэлэй һургуулиинхидай дунлаһа... харлангайхид шалгараа.

И. ТКАЧЕВ.
Бэшүүр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Сове... хүн, шамда» гэһэн түрүү бэша... «Хабарай баярта мэдээсэлнүүд» гэһэн гаршаг доро республика... һониннууд; сабшалан дээрэ гар... һан нүүдэл редакциин Погра... ничная совхозһоо эльгээһэн ма... териалнууд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Та... жэлэй шухала асуудалнууд» гэ... һэн гаршаг доро В. Островский... «Хоймор, аша туһаяа үзүүл...» гэһэн статья; «Коммунистнууд... тухай хөөрөөн» гэһэн гаршаг доро А. Коротаевагай «За... зүрхэн»; Г. Харченкын «Х... жуудаш найдамтай хүн бай... даа» гэһэн корреспонденцинууд.

Гурбадахи хуудаһанда: 1966 оной нэгэдэхи кварталайнгаа т... сэбые Буряадай АССР-эй про... мышленностиин дүүргэлтэ... дүнгүүд тухай Буряадай АССР... эй Статистическэ управлениин... мэдээсэл; хилын саанахи һони... нууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Па... вел Макрушенкын «Тэхэрилгэ» гэжэ романһаа «Түрэһэн газар» гэһэн гаршагтай хэһэг; Ми... Шихановай шүлэгүүд; соносхо... нууд.

Редактор Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственный—47-59, 35-14, промышленный—48-69, 33-61, корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни—40—49, идеологический—24—74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25-41, 38-30, информации—34-05 и переводов—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н-01565. Зак. № 365.